

KI-notat nr.: 92/2010 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Fjellkraft produksjon AS/Søknad om tillatelse til å bygge Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk	
Fylke/kommune:	Nordland/Narvik	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign. <i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Eirik Bjerke Thorsen	Sign. <i>Eirik Thorsen</i>
Dato:	17 DES 2010	
Vår ref.:	NVE 200704921-31	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk i Narvik kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
Søkers kommentarer til høringsuttalelsene	18
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	23
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	26
NVEs vurdering	33
NVEs konklusjon	40

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk i Narvik kommune i Nordland. Søknaden behandles i henhold til reglene i kapittel 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Det søkes om bygging av to småkraftverk i Klubbvikelva. Øvre Klubbvik kraftverk vil utnytte fallet mellom inntak på kote 343 og kraftstasjon på kote 207. Installert effekt skal være på 1,61 MW og kraftverket vil gi en årlig middelproduksjon på 4,5 GWh. Det er foreslått slipp av minstevannføring på 50 l/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring. Rørgaten skal graves ned i hele sin lengde. Det finnes eksisterende traktorvei frem til planlagt kraftstasjonsområde. Opp mot planlagt inntaksplassering går det i dag ett kjørespor og denne skal etter planen oppgraderes til anleggsvei.

Nedre Klubbvik kraftverk skal etter planen utnytte fallet mellom inntak på kote 192 og kraftstasjon på kote 7. Installert effekt skal være på 3,44 MW og kraftverket vil gi en årlig middelproduksjon på 9,6 GWh. Det er foreslått slipp av minstevannføring på 310 l/s i sommersesongen (01.05. – 30.09.) og 80

l/s i vintersesongen (01.10. – 30.04.). Rørgaten var opprinnelig tenkt nedgravd, men søker har i ettertid fremlagt tre andre alternativer med kort, middels lang og lang vannvei i tunnel. Det går eksisterende traktorvei frem til planlagt inntak, men det må etableres ny adkomstvei til kraftstasjonsområdet i tillegg til kaianlegg.

Tiltakshaver for prosjektet er Fjellkraft produksjon AS i samarbeid med grunneier.

Ofoten friluftsråd og Naturvernforbundet i Narvik går i mot både Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk fordi de mener det medfører for store negative konsekvenser for naturverdier og friluftsliv.

Fylkesmannen i Nordland, Reindriftsforvaltningen Nordland og Frostisen reinbeitedistrikt går i mot at det gis konsesjon til Øvre Klubbvik kraftverk på grunn av negative konsekvenser for uberørt natur og INON (Fylkesmannen) og for reindriften. Narvik kommune, Nordland fylkeskommune og Norsk ornitologisk forening mener at konsesjon kan gis på gitte vilkår.

NVE mener at Øvre Klubbvik kraftverk vil medføre negative konsekvenser for landskap, reindrift og truede arter. I og med at området er relativt utilgjengelig er det ikke mye brukt til friluftsliv, men for de som bruker det har det stor verdi og denne vil etter alt å dømme bli redusert ved en eventuell utbygging. Flere av høringspartene er negative til at det gis konsesjon til Øvre Klubbvik kraftverk, mest fordi tiltaket vil redusere inngrepsfrie naturområder, redusere inntrykket av å befinne seg i urørt, særpreget natur samt hensyn til reindrift og truede arter. NVE mener etter en helhetsvurdering av tiltaket og dets konsekvenser at ulempene for allmenne interesser er betydelige samtidig som tiltaket vil gi en begrenset økning av energiproduksjon. Søkers forslag til avbøtende tiltak er etter vår mening ikke tilstrekkelige.

NVE mener videre at Nedre Klubbvik kraftverk kan gi et visst positivt bidrag i form av noe økt fornybar kraftproduksjon og lokal verdiskapning. Ved valg av langt borealternativ for vannveien vil ikke tiltaket berøre området i særlig grad med unntak av fraføring av vann mellom kote 192 og kote 7, noe som reduserer verdien fossene på strekningen har som landskapselementer. Høringspartene er i hovedsak positivt innstilt til at Nedre Klubbvik kraftverk skal få konsesjon, med unntak av Ofoten friluftsråd og Naturvernforbundet i Narvik. Med avbøtende tiltak, som slipp av sesongdifferensiert minstevannføring, vannvei i tunnel og minimale inngrep i området reduseres de negative konsekvensene etter vårt syn til et akseptabelt nivå.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser finner NVE at fordelene ved utnyttelse av Øvre Klubbvik kraftverk ikke overstiger skadene og ulempene for allmenne og private interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og konsesjon kan derfor ikke gis.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte Nedre Klubbvik kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft produksjon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nedre Klubbvik kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nordkraft AS, nå Fjellkraft produksjon AS (Fjellkraft i våre kommentarer), datert 20. april 2007:

”....

Nordkraft AS ønsker å utnytte deler av fallet i Klubbvikelva og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden”

Fra søknaden gjengir vi hoveddata for kraftverket:

Klubbvik kraftverk, hoveddata		Øvre	Nedre
Tilslig			
Nedbørfelt	km ³	8,70	16,50
Middelvannføring (1961-1990)	m ³ /s	0,52	0,89
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,05	0,08
Kraftverk			
Inntak	moh	355	192
Avløp	moh	207	7
Fallhøyde, brutto	m	148	185
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,343	0,429
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,31	2,23
Slukeevne, min	m ³ /s	0,07	0,11
Tilløpsrør, diameter	mm	700	1000
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-	-
Tilløpsrør, lengde	m	1050	700
Installert effekt, maks	MW	1,61	3,44
Brukstid	timer	2800	2800
Produksjon			
Produksjon, vinter (1/10-30/4)	GWh	0,9	2,0
Produksjon, sommer (1/5-30/9)	GWh	3,6	7,7
Produksjon, året	GWh	4,5	9,6
Økonomi			
Byggekostnad	mill.NOK	15,7	25,5
Utbyggingspris	NOK/kWh	3,5	2,7

Klubbvik kraftverk, elektrisk anlegg		Øvre	Nedre
Generator			
Ytelse	MVA	1,89	4,05
Spennning	kV	6,0	6,0
Transformator			
Ytelse	MVA	1,89	4,05
Omsetning	kV	6/22	6/22
Kraftlinjer			
Lengde	km	1,5	2,3
Nominell spenning	kV	22,0	22,0

Søker har i et notat av 18.6.2007 supplert søknadens informasjon om linjetilknytning. Av søknaden fremgår det at linjen mellom Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk skal graves ned, mens linjen mellom Nedre Klubbvik kraftverk og Forsheim skal legges i kabel dersom det viser seg å være teknisk/økonomisk forsvarlig. Det fremgår i suppleringen at Fjellkraft søker om tillatelse til jordkabel og luftspenn på strekningen mellom Klubbvik og Forsheim.

Denne linjen er i hovedsak planlagt langs eksisterende traktorvei mellom Klubbvik og Forsheim. Traseen går først gjennom et bratt og litt utfordrende terreng med bjørkeskog og en del fjell i dagen for så å passere et flatere parti med noe skog mot Forsheim. Tiltaket berører to grunneiere, som i følge Fjellkraft ikke har innvendinger mot prosjektet.

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Narvik kommune har i bystyremøte den 11.10.2007 vedtatt følgende:

”

Narvik kommune vil tilrå at søknaden, datert 26.06.07 fra Nordkraft AS, om tillatelse til utbygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk innvilges. Etter en samlet vurdering finner Narvik bystyre at ulempene som utbyggingen medfører er akseptable sett i forhold til behovet for økt kraftproduksjon.

Følgende vilkår knyttes til tillatelsen:

- *Inntak for Øvre Klubbvik kraftstasjon skal flyttes fra utløp Storvatnet til Storvatnet. Inntaket skal under drift ikke påvirke vannstanden i Storvatnet*
- *Rørtraseer/hogstbelte for legging av vannrør må tilstrebes å være så smale som mulig*
- *Minstevannføring for sommerhalvåret må minimum være 0,31 m³/s. For vinterhalvåret må minimum minstevannføring settes til 0,05 m³/s*
- *Anlegg-/driftsveg i eksisterende veg skal ikke utbedres mer enn høyst nødvendig for ferdsel under anlegg og senere drift. Tørrmur i stein skal bevares*

- *Ny adkomstveg til kraftstasjonen skal tilpasses terrenget, og skal etableres slik at den er minst mulig synlig fra omkringliggende områder*
- *Bygninger i forbindelse med kraftstasjonen, rørgate og damkonstruksjon må få en utforming og plassering som gjør at de på best mulig måte tilpasses stedegne forhold og terreng*
- *Ved revegetering bør det vurderes tilplanting av stedegne trær, og en aktiv tilrettelegging for å stimulere vekstevnen til stedegne sorter uten at dette går på bekostning av det biologiske mangfold*
- *Anleggsarbeidet skal starte før ørnen begynner med hekkeforberedelsene. Det bør i hovedsak foregå mellom juni-desember. Treet med havørnreiret må bevares. Rørtrase må legges et stykke nord for treet*

Fra saksutredningen gjengis følgende:

"....

3. Administrasjonssjefens vurdering:

I Narvik kommune har det tidligere vært til dels store kraftutbygginger (Håkvik, Skjomen, Sildvik og Nygårdsfjellet). Dette har påvirket naturlandskapet i form av redusert vannføring, vegbygging og linjestrekk. Olje- og energidepartementet har utarbeidet en strategi for å øke etableringen av småkraftverk. Det vil i tiden framover trolig komme flere søknader om utbygging av elver i Narvik kommune, og alle behandles enkeltvis. En oversikt over mulige utbyggingstiltak er behandlet av Narvik Bystyre tidligere. Kommunen har ikke en samlet strategi/forutsigbarhet for behandling av disse sakene. Dette gjør at en samlet konsekvens/virkning av de ulike prosjektene ikke kan vurderes opp mot andre samfunnsinteresser.

Utredninger/rapporter

Etter plan- og bygningsloven er utredningen utbyggers ansvar, og det er opp til utbygger å velge konsulenter. Miljørapport inkludert biologisk mangfold er utarbeidet av SWECO Grøner.

Rapporten gir en generell beskrivelse av området og eventuelle konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Som grunnlag for vurderingene ligger eksisterende skriftlig materiale, samtaler med ressurspersoner hos myndigheter og andre med spesielle kunnskaper om området. I tillegg feltarbeid og egne observasjoner august 2005.

For friluftsliv, biologisk mangfold og kulturminner er konsekvensene vurdert som middels negative. For landskapet middels til store negative konsekvenser, og for øvrige tema er den negative konsekvensen vurdert som liten.

Administrasjonssjefen hadde ønsket en bredere undersøkelse rundt konsekvensene for friluftinteressene samt påvirkningen av landskapet. Vedlagte kartgrunnlag og foto sier lite, eller ingenting om hvordan landskapsbildet vil forandre seg ved et eventuelt inngrep.

En situasjonsplan eller skisse som viser elva før og etter plassering av gravitasjonsdam i betong, ville gitt et klarere bilde på influensområdet rundt inntaket. En visualisering av vannveien i terrenget, og de eventuelle terrenginngrep og konsekvenser dette måtte medføre vil nødvendigvis ikke være kostnadskrevende i denne fasen. Vannveien og gravitasjonsdammene er de største inngrepene i prosjektområdet, og det er derfor svært viktig å kunne danne seg et bilde av disse.

Administrasjonssjefen finner det nødvendig å se nærmere på eventuelle konsekvenser, særlig mht. landskapet.

Beskrivelse av landskapet

Området Frostisen - Sørlandet, som Klubbvikelva er en del av, bør sees i en helhetlig sammenheng. Dette fordi det kanskje er det området i kommunen som inneholder de største variasjonene, både når det gjelder landskap og naturtyper. Området er, på tross av at det ikke er definert som INON - område, et vanskelig tilgjengelig område, og dermed også i stor grad uberørt. Området kan kun nås med båt, eller via stier over Vidrekfjellet eller fra Råndalen.

Arealet er på ca 90 km². Sentralt i området, som Klubbvikelva er en del av ligger et flatere fjellplatå, forholdsvis lavtliggende. Dalsidene ned fra platået er bratte med stedvise bergvegger. Sør og øst i området er landskapet alpint og dramatisk med flere høye fjelltopper som danner vegger i det store landskapsrommet: Rånkjeipen, Klubbviktind og Reintind. Selv om området er berørt av inngrep i form av eldre kjerrevei, bebyggelse i Klubbvika, har området et urørt preg og har svært mye å tilføre med hensyn til naturopplevelsen.

Området har spesielle kvaliteter knyttet til både geologi, botanikk og zoologi. På grunn av sin avskjermethet gis dyrelivet bedre levevilkår enn mange andre steder i kommunen. Sjeldne fuglearter som varsler, lavskrike, havørn og hornugle og rovdyr som jerv, oter og gaupe finnes i området.

Viktig for dette store landskapsområdet er muligheten for utveksling av individer mellom de ulike områdene. Dette er i dag mulig fordi ingen fysiske barrierer er tilstede.

Administrasjonssjefen mener, at ved en eventuell tillatelse, må det settes vilkår om at denne muligheten til utveksling fremdeles skal være tilstede, og at landskapet fremdeles fremstår som helhetlig.

Konsekvenser for landskapet og opplevelseskvaliteten

De største konsekvensene for landskapet og opplevelseskvaliteten er:

1. Vannveien (nedgravde rør) fra Nedre kraftverk og til kraftstasjonen (20 m bredt hogstbelte)
2. Øvre inntaksdam v/ utløpet fra Storvatnet
3. Den visuelle påvirkningen en minsket vannføring har på fossefallene

1. Vannveien

Vannveien i tilknytning til Øvre kraftverk, fra øvre inntak til øvre kraftstasjon vil, på tross av fjerning av vegetasjon ikke være svært synlig i landskapet. Dette verken for gående langs vei/sti, eller på avstand.

For Nedre kraftverk framstår alternativ 1 som det beste alternativet. Dette fordi alternativ 2 innehar partier som er svært bratt og består av fjell i dagen samt en ur i rasvinkel. Nedgarving av et rør 1m i diameter vil likevel kreve hogst av ei rørgate, og det er antydning 20 m bredde. Her vil revegetering være av største viktighet. Med innplantning av stedegne små trær, furu og bjørk, vil en kunne minske konsekvensene for landskapsopplevelsen visuelt. I tillegg bør det settes vilkår om å tilstrebe minimal bredde på hogstbeltet.

2. Inntaksdammene

Øvre inntaksdam vil, slik det er søkt om, framstå som et stort inngrep. På bakgrunn av nærheten inntaket vil få til Storvatnet, vil inntaket påvirke et stort areal i prosjektområdet. Dammen er tenkt 4 m høy, og 15 m bred. Konstruksjonene vil, sammen med et utvidet vannspeil i elva framstå som et dominerende byggverk i landskapet. Dammen er kanskje den største negative visuelle konsekvensen for Klubbvikelva.

Under kommunens befaring i området ble det diskutert muligheten for inntak direkte i Storvatnet. Etter samtaler med Nordkraft er det enighet om at dette er en reell mulighet dersom utbygging tillates. Styringssystemene for inntaksdammer er pr. i dag så fintfølende, at et inntak

med rør på dypt vann, ikke vil påvirke vannstanden i vannet. Andre inngrep vil ikke være nødvendig. Et inntak direkte i vannet vil redusere inntakets inngrep til det minimale, og bør settes som vilkår dersom utbygging tillates.

3. Vannføring

En utbygging vil medføre at vannføringen i store deler av sommerhalvåret vil bli betydelig redusert mellom inntakene og kraftstasjonene. Elva framstår som et svært synlig landskapselement, og den har stedvis markerte fossefall, og stryk. På tross av minstevannføring vil elva ved et inngrep påvirkes negativt, og den helhetlige opplevelsen av landskapet vil forringes. En minstevannføring vil minske graden av inngrep, men i sommermånedene vil fossefallene synlig påvirkes.

Redusert vannføring vil særlig for de nedre fossefallene redusere de positive opplevelseskvalitetene med elva, og også redusere denne visuelle delen som landskapselement sett fra andre siden av fjorden.

Administrasjonssjefen vil understreke viktigheten av de landskapsmessige verdier som ligger i hele området og at ethvert irreversibelt inngrep vil minske verdien av dette for fremtidige generasjoner.

Konsekvenser for friluftsliv

Prosjektområdet ligger innenfor et stort og privateid område. Områdene på platået ved Klubbviksætra og området ved Klubbvikvatnan (tilgrensende område) benyttes i større grad til friluftsmål.

Årsaken til at prosjektområdet ikke er spesielt benyttet til friluftsmål ligger i hovedsak i utilgjengeligheten. Man må enten benytte båt over fjorden til Klubbvika, eller gå i relativt vanskelig fjellterreng. På tross av vei til Storvatnet, er området i friluftssammenheng mest benyttet som privat jakt- og fisketerreng.

Konsekvenser for kulturminner

Fast bosetting er påvist fra begynnelsen av 1600 - tallet i området Frostisen - Sørlandet. Virksomhet på gårdene Forselv, Klubbvik og Tømmernes har skapt kulturlandskap som er i ferd med å gro igjen. Kjerreveg, delvis steinlagt tørrmur, følger fra Kjerringnes, via Klubbvik og videre opp til Klubbviksætra. Klubbvik grenser til Forselv hvor vi finner helleristingene på Forselv, som er 4000 år gamle. Kraftverk bygd i 1930 forsynte Klubbvika med strøm og rester av dette finnes i området som tenkes benyttet som nedre inntak. Tiltaket vil berøre veien i svært stor grad. Dette fordi veien må oppgraderes for tunge kjøretøyer, og det vil bli vanskelig å bevare de gamle steinlagte tørrmurene som støtter veiens nedre del.

Tiltaket vil ha stor negativ konsekvens for veien. Dette, sammen med de mange viktige kulturminner i området Frostisen - Sørlandet, gjør at administrasjonssjefen vurderer negativ konsekvens for kulturminner som stor.

Konsekvenser for biologisk mangfold

Administrasjonssjefen finner rapporten ganske omfattende og detaljert, men hadde likevel ønsket at den tok utgangspunkt i en større helhet.

Det er redusert vannføring og nedgraving av rør som gir de største konsekvensene for det biologiske mangfoldet. På tross av at rapporten konkludere med at området har middels verdi for det biologiske mangfoldet, gjør funnene av høystaudebjørkeskog og arter som innehar strenge krav til voksested at de i en større sammenheng utgjør en viktig del av det biologiske mangfoldet. Undersøkte områder er nær tilknyttet og påvirket av vannføringen i elven. Elva har stryk og fossefall som gjør at områdene rundt elva får tilført økt fuktighet. Denne reduseres ved

mindre vannføring, og vil dermed i noen grad redusere mangfoldet av arter som krever mye fuktighet. Hydrologiske endringer vil gjøre at viktig flommarkskog etter hvert forsvinner, og erstattes av mer tørketolerant vegetasjon. Administrasjonssjefen ser det derfor som viktig at disse områdene ved en utbygging fremdeles framstår som verdifulle for det biologiske mangfoldet.

Nedgraving av rør er svært arealkrevende. Ca 21 da berøres. Store overflater vil på bakgrunn av graving som fører til drenering kunne få et tørrere preg. Dette kan igjen føre til endringer i det biologiske mangfoldet. Revegetering, og innplantning er svært viktige tiltak.

I 2005 utførte NINA (Norsk institutt for naturforskning) en viltkartlegging i deler av Narvik kommune. De nordligste Klubbvikvatna er definert som "prioritert viltområde", og i tillegg definert som "svært viktig (A)". Dette på bakgrunn av en svært rik fuglefauna. Storvatnet (Øvre Klubbvik kraftverk) grenser til disse vatnene, og selv om prosjektområdet ikke kommer inn under definisjonen svært viktig viltområde, mener administrasjonssjefen det er nødvendig å vurdere området i lys av dette. Jerv er rødlistet som "sjelden", og både ynglende jerv og gaupe er observert av naturfotograf Hans Gundersen i området. For nedre Klubbvik kraftverk gjelder at det finnes en livskraftig havørnbestand i denne regionen, og et av reirene befinner seg nær prosjektområdet.

Administrasjonssjefen anser at området har stor verdi for det biologiske mangfoldet, og det vil være av viktighet at avbøtende tiltak settes som vilkår for en eventuell tillatelse.

Reindriftsnæringa

Prosjektområdet ligger i reinbeitedistrikt 28 Frostisen. Området er ikke markert som et spesielt beiteområde, men det er markert nord-sør trekkleier over Klubbvikelva. En flyttlei for rein går sørvest for Klubbvikelva. Rapporten konkluderer med at tiltaket i svært liten grad vil komme i konflikt med reindriftsnæringa i driftsfasen. Dette på bakgrunn av at de arealbeslag som er nødvendige ikke berører områder som er viktige for næringa. Administrasjonssjefen hadde ønsket en bredere konsekvensutredning rundt dette tema. Dette på bakgrunn av at store deler av tilgrensende områder er svært verdifulle for reindriftsnæringa, og at konfliktene kan ligge i hvordan bevegelsesmønstre reinen til enhver tid har.

For fiske og landbruk framkommer ingen momenter som tilsier at inngrepet vil få negative konsekvenser

Vilkår

Dersom bystyret anbefaler at søknaden blir innvilget, bør det vurderes å knytte vilkår til tillatelsen. Vilkårene vil ha en utforming som medfører at utbygger, i samarbeid med aktuelle myndigheter, utarbeider detaljplaner som viser hvordan vilkårene kan oppfylles.

Følgende vilkår er aktuelle:

Anleggsperioden:

Anleggsarbeidet bør starte før ørnen begynner med hekkeforberedelsene. Det beste tidspunktet for anleggsperioden vil være mellom midten av juni - slutten av desember. Treet med havørnreiret må bevares. Under stikking av rørtrase må denne legges et stykke nord for treet.

Bygninger, rørgate og andre installasjoner:

Rørtraseer/ hogstbelte for legging av vannrør bør tilstrebes å være så smale som mulig. Inntak for Øvre Klubbvik kraftverk bør flyttes fra utløp Storvatnet, og legges direkte i Storvatnet. Installasjoner må få en utforming og plassering slik at de på en best mulig måte tilpasses de stedegne forhold.

Anleggsveg/ driftsveg:

På bakgrunn av den påvirkning en ny veg kan få for landskapsopplevelsen bør ny anlegg/ driftsveg ikke utbedres mer enn høyst nødvendig.

Opprydding og revegetering:

Administrasjonssjefen legger til grunn at anleggsområdet blir ryddet etter at arbeidet er utført. Administrasjonssjefen vil tilrå at det ved revegetering vurderes tilplanting av stedegne trær, og en aktiv tilrettelegging for å stimulere vekstevnen til stedegne sorter uten at dette går på bekostning av det biologiske mangfold.

Minstevannføring:

Anbefalt minstevannføring for sommerhalvåret på minimum 0,31 m³/s må følges.

Konklusjon

Administrasjonssjefen vil ikke tilrå en utbygging av Øvre og Nedre Klubbvikelva kraftverk. Dette på bakgrunn av at Klubbvikelva, sammen med de unike naturområdene og fjellpartiene som omgir den, utgjør et svært verdifullt landskapsområde i Ofoten.

4. Tilråding:

Etter en samlet vurdering finner administrasjonssjefen at ulempene som utbyggingen medfører ikke er akseptable sett i forhold til behovet for økt kraftproduksjon. Dette med bakgrunn i landskapsmessige konsekvenser og reduserte naturopplevelser. Administrasjonssjefen finner det nødvendig å påpeke at prosjektet, med utgangspunkt i antatt produksjonsutbytte framstår som et godt prosjekt. Områdets landskapskarakter og mulighetene området har for opplevelser i "uberørt" natur har likevel vært tungtveiende."

Fylkesmannen i Nordland skrev følgende i sin uttalelse den 28.8.2007:

"....

Viser til oversendelse datert 26.06.07 fra NVE vedlagt søknad fra Nordkraft AS om tillatelse til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk i Klubbvikelva i Narvik kommune. Miljørapporten som beskriver dagens situasjon i vassdraget, naturinngrep som følge av utbyggingen og konsekvenser innen relevante miljøtema er utarbeidet av Sweco Grøner.

Generelt om småkraftverksutbygginger i Nordland

Vi ser at det i Nordland løpende kommer inn søknader om småkraftverksutbygginger. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, sakte men sikkert "spise opp" en stor del av det vi har igjen av inngrepsfrie naturområder i Nordland. For å unngå en utbygging av små vannkraftverk der "først til mølla" i stor grad har vært gjeldende praksis, arbeides det nå med å få på plass fylkesvise planer for småkraftverk. Vi har fått signaler fra Nordland fylkeskommune om at arbeidet med en fylkesdelplan for småkraftverk vil starte opp ved årsskiftet 2007/2008. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter og spesielt de med stort konfliktpotensiale bør utsettes til denne planen foreligger. Vi vil da kunne vurdere konfliktgrunnlaget gjennom en "samlet plan" og dermed ha bedre mulighet til å prioritere de minst miljøskadelige og samtidig mest lønnsomme prosjektene.

Fisk og ferskvannsbiologi

Klubbvelva er ikke registrert som anadromt vassdrag, selv om laksefisk potensielt kan vandre opp i vassdraget. En eventuell realisering av Øvre og Nedre Klubbvika kraftverk vil derfor ikke være i konflikt med hensynet til anadrom laksefisk.

Ørretbestanden i Storvatnet er på grunn av begrensede gyteforhold, ansett som liten.

Fylkesmannen er enig med vurdering i miljørapporten om at de beste gyteforholdene trolig er i

en av innløpsbekkene i vest. Imidlertid er det ikke gjennomført yngel- /ungfiskundersøkelser i potensielle gyteelver (inkludert utløpselva) til Storvatnet, noe som kunne ha gitt kunnskap om hvor ørreten gyter og hvor ungfisken oppholder seg. Oppføring av demning 100 fra utløpet til Storvatnet vil kunne medføre ytterligere begrensninger av gyteforholdene. Demningen vil kunne være til hinder for vandring til og fra innsjøen. Redusert vannføring mellom inntakene og utløpene for kraftverkene vil kunne ha negativ betydning for ørret og bunndyr. Redusert produksjon av bunndyr på disse strekningene vil kunne føre til mindre drift av næringsdyr til fiskebestanden.

Inngrepsfrie naturområder

Tekniske inngrep har redusert arealet og antallet villmarksprega områder (>5 km fra tyngre tekniske inngrep) i Norge de siste 100 år. I perioden 1988 - 2003 mista Nordland 701 km² villmarksprega områder, mer enn noe annet fylke i Norge. I samme periode mista Nordland 978 km² inngrepsfrie naturområder (> 1 km fra tyngre tekniske inngrep), også dette meir enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vannkraftutbygging for henholdsvis 81 og 45%.

Det har i mange år vært et miljøpolitisk mål å sikre store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Dette går blant annet fram av St.meld. nr 29 (1996-97) Regional planlegging og miljøpolitikk, St. meld. nr 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, i St. meld. nr 37 (2000-2001) Om vasskrafta og kraftbalansen, og i Sem-erklæringa til forrige regjering. I Stortingets behandling av stortingsmelding nr 37 (2000-2001) sier komiteen blant annet følgende: "Komiteens flertall mener potensialet i framtidige utbygginger kombinert med den økte verdien av å sikre de gjenværende naturområdene gjør at epoken med store vannkraftutbygginger er over. Flertallet mener hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt."

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på". Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring: "Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte."

I følge miljørapporten forekommer det ingen inngrepsfrie naturområder innenfor prosjektområdet. Øvre inntak er planlagt 100 meter nedenfor utløpet av Storvatnet. Storvatnet og området rundt i retning nord, øst og sørvest er i DN's naturbase definert som INON sone 2, og øvre inntak vil ligge innenfor det inngrepsfrie naturområdet. Det opplyses i rapporten at det går en traktorvei på østsiden av vassdraget helt opp til Storvatnet, noe som ikke er tatt hensyn til ved definering av INON. Veien vil ikke påvirke INON definisjonen, da den hovedsakelig framstår som traktorspor og ikke ansees som et tyngre inngrep.

Etter våre beregninger vil Øvre Klubbvik kraftverk føre til reduksjon av INON sone 2 med 1,9 km². Dette medfører også en reduksjon av sone 1. Ved vurdering av prosjekter legges det stor vekt på hensynet til gjenværende inngrepsfri natur og spesielt de villmarkspregede områdene.

Rødlistearter

Klubbvikvatnan lokalisert ca. 400 meter nordvest for Storvatnet, er hekkebiotop for blant annet storlom (*Gavia arctica*). Storlom er kategorisert som sårbar (VU) i den nasjonale rødlista over truede arter i Norge. Arten hekker i klare fiskerike vann, og fanger fisk fra innsjøen hvor den hekker eller omliggende vassdrag. Omsøkte tiltak vil i driftsfasen mest sannsynlig ikke virke forstyrrende på storlomen.

Det framgår av miljørapporten at det ikke forekommer rødlistearter i nedre del av prosjektet. Dette medfører ikke riktighet. I 2000 ble plantearten bakkesøte (*Gentianella campestris*) påvist langs traktorveien i nedre del av prosjektområde. Bakkesøte er kategorisert som nær truet (NT) i den nasjonale rødlista over truede arter i Norge. Bakkesøte har hatt en viss tilbakegang i lavlandet. Tilbakegangen henger sammen med intensivt jordbruk med opphør av slått av kantsoner, utmark og av utmarksbeite. Planten har imidlertid en sterk tendens til å spre seg langs skogsveier og stier og opprettholder gode populasjoner i andre habitater enn de tradisjonelle slåtteengene.

Miljørapporten mangler beskrivelse av tiltakets påvirkning av bakkesøte. Nedgravningen av vannrøret og opparbeidelse av atkomstvei vil kunne forårsake inngrep i artens habitat og verste fall føre til at arten forsvinner fra området.

Havørn

I følge oversendelsen ble det registrert et havørnreir i nedre del av prosjektområdet. I hekketiden vil forstyrrelser nær hekkelokaliteten kunne føre til mislykket hekking.

Naturtyper

Det framgår ikke av miljørapporten om det forekommer fossesprøytsoner, og om disse eventuelt er undersøkt. De sterkeste påvirkede fossesprøytområdene har innslag av sjeldne og spesialiserte, sterkt fuktighetskrevenne mosearter. Avklaring i forhold til denne naturtypen burde vært spesifisert i miljørapporten.

Bekkekløfter finnes der bekker eller mindre elver skjærer seg ned i bratte lisider, og danner særegne miljø med en rekke spesialiserte arter. Slike kløfter synes å forekomme i Klubbvikelva (jf bilde 3.3), men er ikke omtalt særskilt i miljørapporten. Rapporten omtaler imidlertid grørdheggskog. Bekkekløfter har ofte innslag av en slik vegetasjonstype.

Landskap og friluftsliv

Klubbvikelva renner delvis åpent i bratt terreng, og eksponerte stryk/fosser kan sees godt fra sjøen. De største negative effektene på landskapsbildet er tilknyttet redusert vannføring, samt bygging av inntaksdammer, rørgate og kraftstasjon. Elvestrekningene mellom inntaksdammene og kraftstasjonene vil i stor grad miste betydningene som landskapselementer.

Platået ved Klubbviksætra og området ved Klubbvikvatnan benyttes i friluftslivssammenheng. Relativt vanskelig tilgang til Klubbvik medfører at ferdselen her ikke er ansett som særlig stor. Likevel vil inngrep i landskap og inngrepsfri natur virke negativt for de som utøver friluftsliv i området.

Konklusjon

Ut fra en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene i området fraråder Fylkesmannen bygging av Øvre Klubbvik kraftverk. Vi vil spesielt trekke fram de negative virkningene utbyggingen vil få på inngrepfrie naturområder. Dersom det blir gitt tillatelse til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk foreslår vi følgende avbøtende tiltak:

Minstevannføring

For å opprettholde en viss produksjon av bunndyr og eventuelt ørret på de berørte elvestrekningene samt av hensynet til friluftslivsinteressene og landskapsbilde, bør det stilles krav om en minstevannføring som minimum tilsvarer alminnelig lavvannføring. Slipp av minstevannføring vil også være av positiv betydning for eventuelle fuktighetskrevenne arter/vegetasjonstyper langs elva.

Reirplasser for havørn

For å unngå negative effekter på havørn må inngrep/anleggsarbeid i perioden 1. april - 1. juli

ikke foregå nærmere aktive reir enn ca. 500 meter. Anbefalt minsteavstand avhenger imidlertid en del av topografien i området og høydeforskjellen mellom reiret og aktiviteten/inngrepet. Inngrep nærmere reir (gjelder også reir der det ikke foregår hekking) enn 50 m må unngås. Dette gjelder blant annet hogst.

Botaniske undersøkelser - kartlegging av bakkesete

Statusen for bakkesøtebestanden langs vassdraget er ikke tilstrekkelig undersøkt. Det må stilles krav om forundersøkelser av forekomsten av bakkesøte. Dette for å unngå at arten blir negativt berørt av tiltaket.

Tilpasning av anlegget:

- Under stikking av eksakt trase for veg og rørledning, plassering av kraftstasjon og inntaksdam samt eventuell deponering av overskuddsmasser, må det tas hensyn til miljøverdiene i området, blant annet vegetasjon og landskap. Forekomsten av rødlistearten bakkesøte må i størst mulig grad bevares.
- Rør og kabler bør graves ned der det er mulig. I den forbindelse er det viktig at den samme massen som graves opp brukes til tildekking. Biologisk sett er det gunstig at de stedegne artene får revegetere inngrepsområdet på en naturlig måte og at det ikke sås til med frøblanding. Dette gjelder også for eventuelle massetipper. Dersom det på enkelte områder må tilsås bør det brukes stedegent frø fra området.
- Det må ellers legges vekt på skånsom behandling av terreng og vegetasjon, blant annet er det viktig å bevare kantvegetasjonen langs elva.

Nordland fylkeskommune behandlet saken i Fylkesrådet den 13.11.2007 og har fattet følgende vedtak:

"....

1. Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon for den omsøkte utbyggingen på følgende betingelser:
 - Av hensyn til friluftsinnteresser og landskapsbildet anmoder Fylkesrådet om at det stilles krav om minste vannføring slik det beskrives i tiltakshavers miljørapport.
 - Alternativet med inntak direkte i Storvatnet, som kommunen ble forespeilet på befaringen av området, er å foretrekke av hensyn til landskapsverdier og biologisk mangfold.
 - Konsesjonsmyndighetene (NVE) oppfordres til å foreta en samlet vurdering av alle de omsøkte tiltakene i området rundt Sør-Skjomen, da dette har mye å si for nettkapasiteten. Denne vurderingen bør være foretatt før det åpnes for nye kraftutbygginger i området.
 - Reindriften må trekkes aktivt inn i den videre planleggingen av tiltaket for å redusere de negative konsekvensene for næringen.
2. Fylkesrådet viser til Kulturminnelovens §§ 3 og 4, samt § 8 andre ledd som pålegger utbygger aktsomhet og- meldeplikt hvis man under markinngrep skulle støte på automatisk fredete kulturminne."

Fra saksutredningen gjengis følgende:

....”

Fylkesråden viser til Soria Moria-erklæringen hvor fylkeskommunene oppfordres til å utarbeide fylkesvise planer for bygging av småkraftverk, for å sikre at ikke naturmangfold, friluftsliv eller store landskapsverdier går tapt.

Fylkesråden ser at denne utbyggingen kan gi relativt godt med kraft. Dette er i samfunnets interesse. Imidlertid er det negative miljøkonsekvenser ved utbyggingen som er knyttet til blant annet tap av uberørte naturområder (INON) og reduksjon av fossefall som dominerende landskapselement. I tillegg er søknaden mangelfull i sin utredning i forhold til visse naturtyper og rødlistede arter.

På bakgrunn av en helhetsvurdering ser fylkesråden at konsesjon kan anbefales dersom utbygginga tar tilstrekkelige hensyn til miljøet, herunder landskapsestetikk. Det må derfor stilles krav om minstevannføring som beskrevet i miljørapporten. Fylkesråden vil også påpeke viktigheten av reindriften trekkes aktivt inn i den videre planleggingen for å minimere de negative ulempene for næringen. Det vises forøvrig til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt ved eventuelle funn av fortidsminner.”

Statens vegvesen, Region nord, ga følgende uttalelse den 17.8.2007:

”

Statens vegvesen er et forvaltningsorgan med ansvar for planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av Europa-, Riks- og Fylkesveger. Herunder også gang- og sykkelveger langs disse, samt oppfølging av den trafikkmessige bruk av vegnettet. Herav følger bl.a. arealplanlegging, avkjørselspolitikk, trafiksikkerhet med mer.

Statens vegvesens ansvarsområde blir ikke direkte berørt av utbyggingen. Vi tar derfor saken til orientering.

Dersom riks- og fylkesvegnett blir berørt i forbindelse med utbygging av ledningsnett og kabler, forutsetter vi å bli kontaktet.”

Sametinget skrev følgende i brev av 23.10.2007:

”

Sametinget befarte omsøkte tiltak i 2005. Det ble ikke registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til det omsøkte tiltak, men viser til aktsomhetsplikten etter Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 8 andre ledd.

Det vises for øvrig til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune, Kultur- og miljøavdelingen.”

Kystverket Nordland meddelte følgende i brev av 30.7.2007:

”

Etter havne- og farvannslovens § 1 - "Formålet med loven er å legge forholdene tilrette for en best mulig planlegging, utbygging og drift av havner og å trygge ferdsele" – har Kystverket blant annet ansvar for å ivareta sjøverts ferdsel, spesielt med sikte på forholdet til miljø og sikkerhet.

Søknaden om bygging av kraftverk viser at det ikke omfatter bruk av sjøarealer. Kystverket har ut fra havne- og farvannsmessige hensyn derfor ingen spesielle merknader til søknaden som foreligger.

Kystverket vil i denne forbindelse opplyse at alle inngrep i sjøområder, så som bygging av molo, utlegging av flytebrygger, sjøkabler eller lignende, vil måtte gjennomgå særskilt behandling i forhold til havne- og farvannsloven før tiltaket settes i verk. Søknad om slikt tiltak skal sendes Narvik Havn for behandling og avgjørelse etter havne- og farvannslovens § 18 andre ledd."

Narvik Energinett AS uttaler følgende i brev av 4.9.2007:

"....

Det vises til vårt brev av 19. mai 2007 "Nettmessige konsekvenser ved bygging av Klubbvikelva kraftverk" til søker som også er vedlagt høringsbrevet fra NVE.

Narvik Energinett AS har ikke noe å bemerke utover det som er opplyst her."

Norsk ornitologisk forening, Ofoten lokallag, gav følgende uttalelse i brev av 29.8.2007:

"....

Vi er en del av en landsomfattende organisasjon som jobber bl.a. aktivt for å verne om fugler og deres livsmiljø. Denne uttalelsen tar derfor kun opp punkter som berører fuglefaunaen. NOF registrerer at i dette området er det utført kartlegging som er tatt med i miljørapporten for konsesjonssøknaden. I og med at vassdraget ligger utenom allfarvei har ikke NOF gjort observasjoner i området. Vi har derfor ingen nye opplysninger å komme med om konkrete arter men spørsmål rundt svært redusert vannføring i elven.

I elven stiller vi spørsmål om ikke vadere, andefugler og eventuelt fossefall vil bli sterkt berørt og kanskje få ødelagt sin biotop. Hvis det er fossefall i området vil så kraftig reduksjon av vannføring fordrive denne.

NOF ønsker også, hvis det blir utbygging, at kraftledninger blir lagt i bakken. Luftspenn er en fare for fugler. Kollisjon mellom fugl og ledning skader og dreper mange fugler i løpet av året.

Til slutt vil vi uttrykke en generell bekymring for alle småkraftverkutbyggingene. Et slikt småkraftverk er ikke så stort inngrep, men her vil ordtaket "mange bekker små blir en stor Å" være dekkende. Alle små inngrep blir til sammen store inngrep."

Naturvernforbundet i Narvik skriver følgende i uttalelse av 3.9.2007:

"....

Innledningsvis vil vi peke på at det er en stor svakhet med rapportene som utarbeides om biologisk mangfold ved konsesjonsutbygginger av småkraftverk er at de kun tar for seg en liten korridor der vassdraget går og ikke ser det hele i en større sammenheng. Konsekvensene kan ofte være små for dette lille beltet, men atskillig større sett i sammenheng med områdene rundt. Vi har derfor tidligere etterlyst en samla plan for småkraftutbygging i kommunen uten å ha fått respons på dette. Vi har erfart gjennom media at Fylkesmannen i Nordland vil utarbeide en slik plan for fylket. I så fall bør man avvente behandling av dette vassdraget til denne planen foreligger.

For Klubbvikelva er det viktig å se vassdraget i sammenheng med området rundt. Her finner vi et av de mest uberørte områder i regionen da det ikke er noen vegforbindelse hit. Atkomst må skje med båt over Skjomfjorden. Området hadde tidligere bosetning, men denne forsvant i løpet av 50-tallet og de bygg som finnes er i dag bare hytter eller fritidsbebyggelse. Det er ingen fergeforbindelse over fjorden. Opparbeidete veger er i ferd med å gro igjen og må i dag sees på

som kulturminner da det ikke er særlig trafikk på dem annet enn "firhjulinger". Naturvernforbundet i Narvik laget for 15 år siden en rapport over området vi kalte Klubbvik-Frostisen med forslag om vern av området. Kopi av denne følger vedlagt med komplettering av bilder fra området ved Klubbvikelva. Narvik kommune utarbeidet i 1997 en rapport over naturkvaliteter i Narvik kommune der området også er beskrevet. Kopi av det som står om området er vedlagt. Når det gjelder beskrivelse av det biologiske mangfoldet i området viser vi til disse to rapportene.

Klubbvikvassdraget utgjør en spesiell og unik del av det landskapsområdet det ligger i. Mens de øvrige elvene og bekkene i området går direkte fra bre og fjell til fjorden så inneholder dette vassdraget flere vann, stryk, stilleflytende områder og en større foss som er godt synlig fra fylkesvegen på andre sida av fjorden.

En utbygging av vassdraget vil for det totale området være både ødeleggende og redusere dets kvalitet, ikke minst i arbeidet med å etablere et landskapsvernområde her. Naturvernforbundet i Narvik vil derfor sterkt frarå utbygging av vassdraget og ber om at konsesjonssøknaden avvises.

Dersom konsesjon innvilges må det stilles krav til bøtende tiltak som minstevannføring, rør nedgravd i bakken, rør oppå bakken må dekkes med stedegne masser og stedegne masser må brukes i gjenfylling av traseen der det må ettersåes med frø hentet inn fra området. Inntaket ved Storvatnet bør etableres direkte fra vatnet, dermed unngår man å bygge egen dam med inntak."

Reindriftsforvaltningen Nordland avga følgende uttalelse i brev av 11.10.2007:

"....

Saken har vært på høring i Frostisen reinbeitedistrikt som blir berørt av utbyggingsplanene. Frostisen har gitt skriftlig uttalelse.

Nedenfor refereres reinbeitedistriktets uttalelse i sin helhet:

"Distriktet går helt imot at øvre Klubbvik kraftverk bygges. Nedre Klubbvik kraftverk kan vi godta med noen merknader.

Øvre Klubbvik kraftverk:

Denne vil kraftig forstyrre det naturlige beitemønster som går langs elva. Den vil også forstyrre trekket som går ned dalen. Dette er et viktig beiteområde når det blir mildt med regn og sludd. Slik vi kan forvente oss med mildere vintre i fremtiden. Området i og rundt Klubbvikdalen er et av de få lavereliggende furuskogsområder som ikke har fast bosetning. Samtidig som den ligger nær fjorden. Dermed har den et veldig stort beitetrykk når snøen begynner å låse eg pga. regn og mildvær. Vi har også fått høre planer om et hytteområde rundt vatnet når veien opp til Storvatnet blir bygget. Dette vil dele vinterbeiteområdet i tre deler, med en midtdel der reinen ikke stopper opp for å beite. Dermed vil vinterbeitekapasiteten gå kraftig ned. Vi har allerede et minikraftverk under bygging på Virak som vil påvirke beitekapasiteten noe, med denne i tillegg vil vinterbeitekapasiteten bli kraftig redusert.

Vi har erfaring med at når det blir bygget eller "reparert" noe, slik som veier, kraftlinjer, hytter, vil dette auke ferdseilen i området som vil bli meget forstyrrende for reinflokkens naturlige beitemønster slik at denne blir av mindre verdi som vinterbeite. Derfor går vi helt imot denne utbyggingen.

Nedre Klubbvik kraftverk:

Denne kan vi godta med noen forbehold. Disse er: At det ikke blir noen inngrep i naturen eller reparasjon av veien ovenfor inntaksdammen. Inntaksdammens beliggenhet

blir lagt i samråd med Frostisen reinbeitedistrikt slik at den ikke blir til hinder for reindriften, da vi har en flyttevei som krysser elva i området som inntaksdammen vurderes lagt. At rørgata blir nedgravd og naturlig revegetering av den blir brukt. At anleggsfasen legges til et tidspunkt som ikke forstyrrer reinens beitemønster, det vil si at all aktivitet med inntaksdammen og øvre halvdel av rørgata stoppes når reinen kommer til Klubbvikdalen på vinterbeite i desember - medio april.

Siden vi går imot at Øvre Klubbvikk raftverk skal bygges, forventes det at anleggsperioden ikke varer ett år eller en hel vinterbeitesesong. Dermed blir man ferdig før reinen kommer dit på beite.

Frostisen reinbeitedistrikt har en del merknader til konsekvensene for reindriften og avbøtende tiltak slik den fremlegges i søknaden. Den er direkte feil når det står at området har middels verdi for reindriften, og at den ikke blir påvirket av utbyggingen.

Området rundt Klubbvikdalen har stor vinterbeiteverdi for reindriften. Spesielt under vanskelige beiteforhold. I anleggsfasen vil støy og aktivitet ha stor negativ konsekvens under vanskelige beiteforhold.

1 kap. 4. Avbøtende tiltak

Kap. 4.2. Foreslått tiltak

For Reindrift bør det stå at man starter anleggsfasen etter at vinterbeitesesongen er over, og man er ferdig eller stopper når vinterbeitesesongen starter. I Driftsfasen bør vedlikehold og ettersyn av anlegg, rør, luftspenn, kabler osv. utføres utenom vinterbeitesesongen. "

Overnevnte uttalelse fra Frostisen reinbeitedistrikt vedlegges også.

Reindriftsforvaltningen er enig i de merknaders om kommer fra Frostisen reinbeitedistrikt. I tillegg har vi en del merknader til de dokumentene som er oversendt fra NVE.

I miljørapporten kap. 3.7.1 er det foretatt en verdivurdering av området i forhold til reindrift. Verdivurderingen er, etter det vi kan se, basert på arealbrukskartet som Reindriftsforvaltningen har gjort tilgjengelig på våre nettsider. I dette tilfellet er det en mangel med det arealbrukskartets om er lagt ut. Det aktuelle området er nå et vinterbeiteområde for Frostisen reinbeitedistrikt. Tidligere lå dette området (Virak-halvøya) til Skjomen reinbeitedistrikt. Skjomen brukte det ikke, og topografisk ligger det mer naturlig til rette for at rein fra Frostisen kan bruke det. Ved den nye reinbeitedistriktsinndelingen i Nordland ble derfor grensen mellom Skjomen og Frostisen reinbeitedistrikt endret slik at dette området havnet i Frostisen. Denne oppdateringen av arealbruken er dessverre ikke kommet godt nok med på arealbrukskartet.

Området som det planlegges utbygging i, er derfor av høyere verdi for reindriften enn det som kommer fram i miljørapporten. I Frostisen reinbeitedistrikt er vinterbeitene minimumsfaktoren dvs. det er vinterbeitene som avgjør hvor mye rein det er mulig å ha i distriktet. Samtidig er vinterbeitene i Frostisen utsatt for nedising enkelte år, og det kan også komme store snømengder. I slike områder er den kystnære furuskogen svært verdifull for reindriften. Her er det såpass kystnært at beitene kan løses opp etter en tid dersom det har vært nedising. Nedbøren om vinteren går også lettere over til regn slik at snømengdene ikke blir så store. Dette vil selvfølgelig variere mellom år, alt etter hvordan temperatur- og nedbørsforhold utvikler seg utover vinteren.

I tillegg kommer det at Virak-halvøya etter hvert har fått større betydning som vinterbeite fordi Frostisen reinbeitedistrikt har fått innskrenket vinterbeiteområdene i andre deler av distriktet. Det skyldes flere typer arealinngrep som hyttebygging m.m.

Ut fra dette mener Reindriftsforvaltningen at verdivurderingen for reindriften som framgår i miljørapporten, ikke er riktig. Vi mener at området har stor verdi for reindriften i Frostisen reinbeitedistrikt. Dette betyr også at konsekvensene for reindriften blir større enn det som framgår av kap. 3.7.2 i miljørapporten.

Konsekvensene blir større både i anleggsfasen og i driftsfasen. Det er anleggsfasen som er mest belastende. Det bør derfor være klare avtaler om at anleggsvirksomheten skal stoppes når reinen kommer til området på seinhøsten. Det bør ikke forgå anleggsarbeid så lenge reinen er på beite der fram til våren når reinen flyttes bort derfra.

Planlegging og iverksetting av avbøtende tiltak i forhold til reindrift må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.

Avslutningsvis vil vi fremheve at Frostisen har lite tilgang på vinterbeiter. Det er viktig at det ikke blir mer oppstyking og innskrenkning av vinterlandet. Det vil gå utover reindriftens eksistensmulighet i distriktet i årene framover. Reindriftsforvaltningens anbefaling er derfor at det ikke gis tillatelse til bygginga av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk. Alternativt kan det gis tillatelse til bygging av Nedre Klubbvik kraftverk, men da på de betingelser Frostisen reinbeitedistrikt har omtalt i sin uttalelse."

Ofoten Friluftsråd skrev følgende i brev av 12.3.2008:

"....

Som avtalt oversender jeg de listene som jeg har mottatt på faks fra Edvard Solvang i Skjomen. Han er leder av bygdeutvalget på Elvegard. Blant de som har gått rundt i bygda og samlet inn underskrifter mot denne kraftutbyggingen er Trond Baadstø, lærer på Skjomen skole og ansatt i Statens Naturoppsyn. Han kunne fortelle at samtlige voksne på Elvegard hadde skrevet under på listene, det inkluderer også de mange Statkraft-ansatte som bor og arbeider ved eksisterende kraftverk i Skjomen.

Mitt bestemte inntrykk er at et stort flertall av befolkningen i Skjomen mener at det har vært nok naturbelastninger i bygda fra tidligere kraftutbygginger. I tillegg viser flere til at Klubbvikfossen er et markant element i landskapet som de ikke vil miste. For øvrig er det Friluftsrådets bestemte oppfatning at ulempene ved ei eventuell utbygging av Klubbvikvassdraget er betraktelige for natur- og friluftsverdiene. Konsekvensene for friluftslivet er dårlig dokumentert og behandlet i konsesjonssøknaden fra Nordkraft AS.

Hvis det er behov for å granske de originale underskriftslistene så ber jeg deg kontakte Ellen Solmo eller Edvard Solvang, begge bosatt på 8523 Elvegard."

Underskriftslistene er vedlagt uttalelsen med 228 underskrifter, disse gjengis ikke her.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 22.5.2008 kommentert innkomne høringsuttalelser på følgende måte:

"....

Generelt

Flere av uttalelsene peker på viktigheten av at det ved en eventuell tillatelse må pålegges å

slippe minstevannføring. Nordkraft er forberedt på et slikt pålegg og har ikke spesielle merknader til dette.

Narvik kommune, 16.10.07

Saken ble behandlet i Narvik bystyre i møte 16.10.07. Bystyret gikk inn for å tilrå utbygging av øvre og nedre Klubbvik kraftverk. Det ble knyttet noen vilkår til vedtaket:

- Inntak for Øvre Klubbvik kraftverk lokaliseres til Storstvatnet og naturlig vannstand skal ikke påvirkes.
- Rørtraseer/hogstbelte for vannvei må tilstrebes å være så smale som mulig.
- Minstevannføring i sommerhalvåret på min. 0,31 m³/s og for vinterhalvåret på 0,05 m³/s.
- Eksisterende vei skal ikke utbedres mer enn høyst nødvendig og tørrmurer skal bevares.
- Bygninger og konstruksjoner må tilpasses omgivelsene på best mulig måte.
- Ved revegetering må det vurderes tilplantning av stedegen vegetasjon.
- Anleggsarbeidene skal starte før ørnen begynner hekkeforberedelsene.

Nordkrafts kommentar

Kommunens administrasjon hadde i sitt saksfremlegg foreslått å anbefale at tiltaket ikke blir gitt konsesjon. Nordkraft vil ut fra egen kjennskap til området og etter en vurdering av andre uttalelser fra faginstanser, kort kommentere saksfremlegget.

Hovedinntrykket etter å ha lest saksfremlegget. (spesielt punkt 3 Administrasjonssjefens vurdering), er at det virker som om administrasjonen i utgangspunktet har hatt en prinsipiell negativ innstilling til tiltaket før og under skriving av utredningen. Det kan virke som om verdier og kvaliteter i området, samt negative virkninger på naturmiljøet er forsøkt "blåst opp" i saksfremlegget.

Vi oppsummerer dette punktvis:

- Verdier og kvaliteter i tilgrensende områder, som på ingen måte blir påvirket av tiltaket, er tatt inn (jf bl.a. helleristninger langt unna prosjektområdet).
- Det er tatt inn egendefinerte kulturminner til tross for at fagetatene på kulturminnesiden ikke har angitt noen kjente kulturminner i høringen (viktige kulturminner i området Frostisen - Sørlandet??).
- Ulike dyrearter som kan finnes i området er listet opp uten å gjøre noen vurdering av hvor mye påvirket disse kan bli og hvor sjelden de egentlig er i dette området.
- Bruken av området blir angitt noe unyansert. Det konkluderes med at tiltaksområdet brukes lite og stort sett av grunneierne, mens det angis at tilgrensende områder benyttes i større grad.
- Viktig flommarkskog blir tørket ut??

Vårt inntrykk underbygges av rapport fra grunneierne etter kommunens befaringsfør innstillingen ble skrevet. Grunneierne refererer at det virket som om kommunens representant(er) hadde en prinsipiell forutinntatt negativ holdning til tiltaket.

Nordkraft konstaterer imidlertid at det var et forholdsvis solid flertall i bystyret for en utbygging. Nordkraft har ingen merknader til de fremsatte vilkårene og mener det er praktisk mulig å oppfylle disse.

Fylkesmannen i Nordland, uttalelse 28.08.07

Fylkesmannens (FM) merknader kort referert punktvis:

- *FM går mot konsesjon for Øvre Klubbvik etter en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene.*
- *FM mener spesielt reduksjon av inngrepsfrie naturområder som følge av Øvre Klubbvik kraftverk vil være negativt. Det vises spesielt til damkonstruksjon nedstrøms Storvatnet.*
- *Negativ påvirkning på sjeldne arter, spesielt nevnes planten Bakkesøte og hekkende havørn.*
- *Inngrep generelt i området vil virke negativt på bruken av området, selv om bruken er konkludert til å være begrenset.*
- *Reduksjon av landskapsverdier i eksponerte fossestreknings.*

Nordkrafts kommentar

Nordkraft er enig i at kjøretraseen fra veien til Klubbviksætra opp til Storvatnet har mer karakter av et kjørespor enn en vei og at tiltaket vil medføre en viss reduksjon i INON. Vi mener imidlertid at ulike inngreps størrelse og karakter gir ulik fysisk innvirkning på INON. Dersom Øvre Klubbvik kraftverk blir realisert med inntak i Storvatnet og nedgravd vannvei, som over noe tid revegeteres, mener vi at inngrepets innvirkning på omgivelsene er av svært begrenset omfang.

Nordkraft er innstilt på å kartlegge eventuell forekomst av Bakkesøte langs veitraseen før en eventuell oppstart av anleggsarbeider. Dette for å kunne styre unna eventuelle forekomster. For øvrig kan anleggsstart styres i forhold til hekkende havørn.

Bruken av området som berøres av kraftverkene er begrenset. Nordkraft mener foreslåtte løsninger sammen med avbøtende tiltak og en god gjennomføring av prosjektet vil gi akseptable løsninger uten at området fremstår med vesentlig reduserte opplevelsesverdier.

Klubbvikfossen er den eksponerte del av vassdraget og kan observeres fra motsatt side av fjorden og fra sjøen over en viss strekning. Fossen vil fortsatt fremstå markant i flomperioder etter en eventuell utbygging. Den største merkbare forskjellen etter en eventuell utbygging vil være i perioder med middelvannføring. Etter utbygging vil vannføringen i disse periodene stort sett tilsvare slipp av minstevannføring. I tørre perioder vil ikke forskjellen være vesentlig, i og med at fossen er vesentlig mindre fremtredende i landskapet også uregulert i disse periodene. I tørre perioder vil stasjonen stå i lange perioder og naturlig vannføring gå i elva.

Ut over dette har vi ikke merknader til uttalelsen.

Nordland fylkeskommune, vedtak i fylkesrådet 13.09.07

Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon til tiltaket. Fylkesrådet har anbefalt følgende punkter knyttet til vedtaket:

- *minstevannføring som foreslått i søknaden*
- *inntak i Storvatnet er foreslått*
- *NVE bes om å gjøre en samlet vurdering av søknader om småkraft i Sør-Skjomenområdet*
- *reindriften må trekkes aktivt inn i detaljplanleggingen*
- *kulturminnelovens bestemmelser vedrørende aktsomhets- og meldeplikt må etterkommes*

Nordkrafts kommentar

Nordkraft har ingen merknader til fylkeskommunens uttalelse.

Sametinget, uttalelse 23.10.07

Sametinget har befart området og har ikke gjort funn av automatisk fredete samiske kulturminner, men viser til aktsomhetsplikten.

Nordkrafts kommentar

Nordkraft har ingen merknader til Sametingets uttalelse

Reindriftsforvaltningen/reinbeitedistriktet, uttalelse 11.10.07

Reindriftsforvaltningen har koordinert sin uttalelse med berørt reinbeitedistrikts uttalelse.

Uttalelsen kan oppsummeres i følgende punkter:

- området har høyere verdi for reindrifta enn det som er angitt i søknaden, dette som en følge av at arealbrukskartet er mangelfullt pga endring i bruken mellom ulike distrikt. Dette innebærer at området må karakteriseres med stor verdi for reindrifta.
- området benyttes til vinterbeite
- prosjektet vil forstyrre beitemønster og reintrekk
- ulemper i forbindelse med økt ferdsel i området, herunder rykter om planer for et nytt hytteområde
- går mot at det gis tillatelse til Øvre Klubbvik kraftverk med begrunnelse i det ovennevnte
- anleggsfasen er mest belastende og arbeider bør ikke pågå i den perioden reinen befinner seg i området
- det må være nær kontakt med reinbeitedistriktet i detaljplanleggingen vedrørende spesielt lokaliseringer og tidspunkt for gjennomføring

Nordkrafts kommentar

Nordkraft har ingen merknader til at området klassifiseres med stor verdi for reindrifta. Vi ser imidlertid at området i hovedsak benyttes om vinteren. Byggeperioden for hele Øvre Klubbvik kraftverk og inntaksdam for Nedre Klubbvik kraftverk, kan legges til sommersesong. Det er praktisk mulig å gjennomføre dette i løpet av en sommersesong med forbehold om mindre etterarbeid sesongen etter.

Reinbeitedistriktet kan holdes orientert i detaljplanfasen og løsninger, fremdrift m.v. legges frem for distriktet. Nordkraft er følgelig innstilt på å diskutere både driftsmessige og anleggsmessige tilpassninger til reindrifta.

Vi stiller oss imidlertid noe undrende til at Reindriftsforvaltningen og distriktet er så bastant i sin motstand mot Øvre Klubbvik kraftverk.

Dersom vi tar utgangspunkt i prosjektet med inntak i Storvatnet, nedgravd vannvei og en kraftstasjonsbygning på ca 70 m² plassert på enden av vannveien, kan vi gjøre følgende vurdering:

Røret blir nedgravd og det blir ingen inntaksdam som kan skape hinder for reinens trekk.

Vannveien blir revegetert best mulig med stedegen vegetasjon ved at vegetasjonsmassene legges på toppen av grøfta ved gjenfylling og arrondering. Området er forholdsvis frodig. Vannveien vil i størst mulig grad følge "lavbrekk" i terrenget og erfaringsmessig ligger det mest snø på disse stedene. Reinen beiter vanligvis på snøbare rabber om vinteren? Kraftstasjonen blir et bygg i

bindingsverk lokalisert, helst på fjell, helt inntil elva. Ved isolering av bygget og støyfelle i utløpskanal, vil støyen fra kraftverket ikke være et vesentlig negativt moment. Bygget vil etter vårt syn ikke være et fremtredende visuelt fremmedelement i forhold til omgivelsene.

Kraftkabel fra kraftverket graves ned langs eksisterende vei. Veien forsterkes i nødvendig grad for gjennomføring av prosjektet og ved anleggsslutt kan den tilbakeføres som en setervei med tilnærmet samme bredde og karakter som i dag.

I driftsfasen vil det kun være behov for inspeksjon av 2 personer med ca to ukes mellomrom. Dette kan ikke være til stor ulempe for reindrifta. Det er videre angitt en frykt for at opprusting av vei m.v. kan legge til rette for annen aktivitet i dette området, det er nevnt hyttebygging. Vi skal ikke nekte for at dette kan skje. Vi mener imidlertid at dette eventuelt må behandles og vurderes i fremtiden på bakgrunn av situasjonen på det tidspunktet.

Ut fra dette mener vi at Øvre Klubbvik kraftverk kan realiseres uten store konsekvenser for reindrifta.

Kystverket , uttalelse 30.07.07

Kystverket peker på at bygging av molo, kai, sjøkabler m.v. skal gjennom behandling etter havne- og farvannsloven. Eventuell søknad om slike tiltak sendes til Narvik Havn for behandling.

Nordkrafts kommentar

Vi har ingen merknader til dette, eventuelle slike tiltak behandles som angitt.

Ofoten Friluftsråd , uttalelse 12.03.08

Ofoten Friluftsråd har sendt over en liste med underskrift fra personer som er mot en bygging av kraftverk i Klubbvik.

Friluftsrådet peker også på at en utbygging vil gi betraktelige ulemper for natur- og friluftsverdiene.

Nordkrafts kommentar

Vi har ingen merknader til underskriftslista.

Friluftsrådet har ikke gitt noen begrunnelse/redegjørelse for hvorfor de mener at ulempene vil bli betraktelige. Vi ser imidlertid at kommunen mener området ikke brukes mye, noe som stemmer med vår oppfatning. Ulempene det her vises til må da i stor grad knytte seg til observasjon av redusert vannføring i Klubbvikfossen. Klubbvikfossen kan observeres fra Kongsbakk til Sandvik (se vedl. angivelse på kart).

Generelt

Nordkraft er nå i full gang med byggingen av Virak kraftverk som ligger på andre siden av Virakfjellet. Vi kan nevne at det under behandlingen av dette prosjektet kom frem at det var en del sjeldne arter i og i nærheten av influensområdet, både jerv, gaupe og falk ble nevnt. Det ble angitt at prosjektet kunne påvirke disse negativt.

Rapporter fra anleggsområdet sier at jerven er påtruffet på få meters avstand i prosjektområdet under arbeidet, falken er på plass og flyr over området daglig, gaupe er observert i området.

Vi skal ikke påstå at de ikke blir negativt berørt, men for oss virker det som om anleggsperioden ikke har virket vesentlig negativt på disse. Vi er rimelig trygg på at driftsperioden, hvor aktiviteten er vesentlig lavere, vil vise at prosjektet ikke påvirker disse negativt over tid."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Grunneier Jan Røsås, Virak, 8520 Ankenesstrand, hadde følgende oppsummering og kommentar datert 27.8.2008 etter NVEs sluttbefaring 23.6.2008:

”....

Historikk av jordbrukseiendommen i Klubbvik:

Eiendommen Klubbvik har vært i grunneiers familie i over 100 år. I denne perioden har det på det meste bodd fast 20-25 mennesker i Klubbvik. Livsgrunnlaget gjennom årene har vært gårdsdrift, børsanking og rein.

Fra ca år 1935-1955 hadde grunneiers onkel eget selvforsynt kraftverk i Klubbvik. Dette gav strøm til gården Klubbvik og Sætran (ligger mellom Klubbvik og Storvannet).

De siste 10- årene har grunneier gjort følgende for å kultivere eiendommen:

- Restaurering av gammel sæterstue (bygd i 1910)
- Granplanting (juletrær)
- Fra 1976 elgjakt og småviltjakt
- Multeplukking til torvsalg
- Oppføring av ny hytte ved Storvannet
- Vedlikehold av vei
- Salg av jakt og fiskekort

Aktuell befaring 23.6.08

Representant fra Reindriftsnæringen Per Sara forklarte under befaringen den 23.8.08 at han trodde ikke en kraftutbygging i Klubbvik ville ha noe større negativ innvirkning for reindriften i området. Den største utfordringen han så i prosjektet var økt trafikk. Sara forklarte også at han har et godt og nært samarbeid med grunneier.

Grunneieres kommentar til Sara: I dag er det kun to andre eiendomshytter i aktuelt området. Ei hytte ved sjøen og en hytte ved Storvannet. (Utenom grunneiers hytter). Dersom utbygging blir gjennomført vil ingen ytterligere hytter bli etablert i området. Grunneier har vernet området for flere hytteiere i mange år.

Underskriftkampanje fra Ellen Solmo, Skjomen.

Grunneiers kommentar. Listen med navn inneholder bare et fåtall av innbyggere i Skjomen. Mange underskrifter tilhører ikke Narvik-området. Under befaring så forklarte Solmo det negative en slik utbygging ville ha for turisme. Hun la turisme som hovedvekt som det mest negative ved prosjektet.

Grunneier hevder videre at Solmo har egne økonomiske interesser i saken, når hun hevder turisme som det mest negative ved prosjektet. (Solmo forklarte selv at hun jobbet i Hurtigruten group.)

Fordeler ved dette prosjektet:

- Vei er allerede etablert i aktuelt område.
- En grunneier.
- Området er brukt veldig lite av andre en grunneier og hans familie.

- *Området er utilgjengelig (må hovedsakelig bruke båt).*
- *Inntekter til grunneier.*
- *Økte inntekter til kommunen i form av skatter og utbytte fra utbyggerselskapet. I dag er Narvik kommune i gjeldskrise.*
- *Bedre mulighet til å holde kulturlandskapet i Klubbvik og Klubbviksætran mest mulig intakt.*
- *Klubbvik har historie bak seg ved drift av eget kraftverk.*

Jeg er i dag pensjonist. Jeg håper NVE vil gi konsesjon for dette prosjektet idet jeg ser at de negative konsekvensene er mindre enn hva en får igjen fra et samfunnsmessig perspektiv. Det er uten tvil flere positive sider ved dette prosjektet enn negative.

I tillegg er småkraft "Grønn kraft" et satsingsområde fra Stortinget og regjeringen sin side i tiden fremover.

Til slutt vil jeg bare poengtere at Narvik kommune gav et ubetinget ja til prosjektet. Ingen andre enn kommunens folkevalgte kjenner naturen og området i Ofoten bedre. (Narvik kommune er en forholdsvis liten kommune hvor det er lett å ha oversikt.) Jeg ber NVE lytte til hva kommunestyret og deres folkevalgte stemte for i denne sak."

NVE sendte forespørsel om tilleggsinformasjon angående feltavrenningen som ligger til grunn for søknadens beregninger samt at vi ba om å få utredet tunnelalternativ for Nedre Klubbvik kraftverk i e-post av 23.8.2010. Søker svarte på forespørselen i e-post av 1.9.2010 og gjengis nedenfor uten bilder og vedlegg:

...."

Supplement til konsesjonssøknad for Øvre- og Nedre Klubbvik kraftverk

Vedrørende angitt/beregnet spesifikt avløp

Nordkraft/Fjellkraft har vært opptatt av at hydrologigrunnlaget for våre prosjekter skulle være best mulig ut fra gjeldende kunnskap om avrenningsforholdene i prosjektområdene.

Vår hydrolog fant ut av NVEs avrenningskart hadde forholdsvis store avvik i forhold til eksisterende måleserier i enkelte felt. Det ble ut fra dette tatt en hydrologisk gjennomgang i de feltene vi hadde småkraftprosjekter. Konklusjonen for Klubbvik- og Virak (nabofelt til Klubbvik) var at avrenningen skulle opp ca. 20-30 % i forhold til NVEs avrenningskart, jf. kopi av vedlagte notater.

Dette ble lagt til grunn i våre konsesjonssøknader. Virak kraftverk ble satt i drift sommeren 2009. Vi har i dag ikke dokumentasjon/opplysninger på at være justeringer ikke stemmer. Notater som begrunner dette er tidligere oversendt NVE.

Ut fra dette mener vi at de avrenningstallene som er oppgitt i søknaden, med ordinær usikkerhet for slike beregninger, er relevant.

Vannvei i fjell

I kostnadsoverslaget i konsesjonssøknaden er kostnaden for nedgravd rør angitt til ca. 7000,- pr. meter. Vi har søkt på gjeldende kostnader på boret vannvei. Disse ligger i dag på ca. 10 000,- pr. meter.

I Nedre Klubbvik er terrenget terrassert med to markante fallstrekninger (se foto). Vi ser for oss flere alternative løsninger for vannvei i fjell ut fra en terrengmessig vurdering:

- *Et langt alternativ, hvor ca. 550 – 600 meter legges i fjell*
- *Et mellomalternativ hvor begge de markante fallstrekningene legges i fjell (ca. 400 meter) og resten i grøft*
- *Et kort alternativ (ca. 250 – 300 meter) hvor øverste, mest synlige strekning legges i fjell*

Merkostnadene for et langt alternativ vil være 2 – 2,5 mill. kroner, mellomalternativet ca. 1,5 – 1,8 mill. kroner og det korte alternativet ca. 1 – 1,4 mill. kroner. Dette gir følgende utbyggingskostnader, forutsatt tilsig som angitt i søknaden:

Langt alternativ: ca. 4,00 kr/kWh

Mellomalternativ: ca. 3,80 kr/kWh

Kort alternativ: ca. 3,70 kr/kWh

Dette med bakgrunn i de opplysningene vi har om kostnader med vannvei i fjell. Vi anser at samtlige alternativer i fjell vil kunne gi akseptabelt miljømessig resultat i og med at øverste del av lia er den mest visuelle og rørtraseen i nedre del vil gå i kurve og ikke fremstå som en rett linje. Økonomien i prosjektet ser ut for å kunne realiseres innenfor akseptable økonomiske rammer, men vi nærmer oss en grense for realisering.

Konklusjon

Vi ber om at oppgitte tilsigstall legges til grunn i den videre behandling. Vi mener opprinnelig planlagt rørtrase, med sine kurver i terrenget vil kunne gi en akseptabel landskapsmessig løsning. En eventuell løsning med vannvei i fjell, vil uansett alternativ kunne forsvares innenfor en utbyggingspris på omkring 4,00 kr/kWh. Vi mener at korteste fjell-løsning er miljømessig akseptabel. En vannvei i fjell vil gjøre at prosjektet nærmer seg en økonomisk grense for realisering.”

På forespørsel fra NVE om håndtering av overskuddsmasser ved borealternativ svarte tiltakshaver følgende i e-post den 5.10.10:

....”

Viser til tidligere notat vedrørende løsning for vannvei m.v.

Vi har gjennomført en befarings med henblikk på mulighetene for å etablere hele vannveien i fjell (tidligere benevnt ”langt alternativ”).

Befaringen er gjennomført for å vurdere terrengmessige forhold med henblikk på vannvei i fjell.

Fjellkraft vurderer mulighetene som gode for å etablere hele vannveien for Nedre Klubbvik kraftverk i fjell. Ved en slik løsning, må kraftstasjonen flyttes til sørsiden av elva. Stasjonen lokaliseres i dagen ved elvebredden og første del av vannveien vil være nedgravd rør/rør i tunnel og boret vannvei.

Total lengde på vannveien, målt i rett linje, blir ca. 550 meter. Lengden på den delen av vannveien som ligger i fjell, kan gjennomføres med god margin i forhold til dagens utprøvde teknologi. Ved en slik løsning vil de visuelle konsekvensene av installasjonene være minimale.

Vannvei i fjell vil gi overskuddsmasser, mengden vil være avhengig av endelig løsning (konvensjonell tunnel med pilothull/opprømming eller fullprofilboring). Uansett ser vi for oss at området sør for påhugget vil være egnet til massedeponi. Det kan da spares en vegetasjonsskjerm mot sjøen.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver for Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk er Fjellkraft produksjon AS, som er et småkraftselskap eid av Nordkraft AS. Nordkraft AS er igjen eid av Narvik kommune, Troms Kraft og Hålogaland Kraft AS. Fjellkraft AS og grunneieren ved Klubbvik har inngått en avtale om samarbeid om utbygging og drift av to kraftverk for å utnytte deler av fallet i Klubbvikelva.

Om søknaden

Fjellkraft produksjon AS og grunneieren ønsker å utnytte deler av fallet i Klubbvikelva og søker om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden

Beskrivelse av området

Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk er planlagt på vestsiden av fjorden Skjomen i Narvik kommune i Nordland.

Klubbviksvassdraget springer ut av Klubbvikvatnan som består av Holmvatnet, Mellavatnet og Storvatnet, henholdsvis 362, 360 og 343 moh. Det meste av nedbørfeltet består av snaufjell og ulike typer skogsvegetasjon, men noe myr ligger sør og øst for vannene. Bergrunnen i nedbørfeltet domineres av glimmergneis, glimmerskifer og metasandstein, men årer av grønnstein og amfibolitt samt kalkstein, skifer og mergelstein nordvest i tiltaksområdet gir godt grunnlag for kravstor flora.

Området er uten veitilknytning, men det går traktorveier i terrenget. Fra Forsheim, sørvest for Klubbvik går det traktorvei langs sjøen til Klubbvik. Veien er fint tilpasset terrenget og er knapt synlig fra fjorden i sommerhalvåret, når løvskogen dekker den inn. Derfra fortsetter den oppover lia mot vest i slynger i bratthenget opp mot inntaket til nedre kraftverk og går så videre innover dalen til Klubbviksætra, samt med en avstikker på østsiden av elven opp til Storvatnet.

Tiltaksområdet inngår i et av områdene som innehar de største variasjonene for landskap og naturtyper i Narvik kommune. I og med at området er vanskelig tilgjengelig og uten veiforbindelse gis også truede arter som skyr mennesker et oppholdsrom.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Den omtalte traktorveien fra Forsheim går gjennom Klubbvika og videre opp til Klubbviksætra og herfra som kjørespor inn til Storvatnet. På kote 192 finnes det rester av et gammelt kraftverksinntak og ved kote 91 ligger restene etter den gamle kraftstasjonen. Kraftverket utnyttet ca. halve fallhøyden i forhold til det planlagte Nedre Klubbvik kraftverk og ble avsluttet på 60-tallet. Deler av det gamle røret ligger fortsatt igjen.

Teknisk plan

Reguleringer

Tiltaket er planlagt uten reguleringer.

Overføringer

Tiltaket er planlagt uten overføringer. I søknadens vedlegg 2: "planskisse over kraftverkene", er en overføring av en bekk fra nord tegnet inn ved en utbygging etter alternativ 1 for Nedre Klubbvik kraftverk, men denne er siden tatt ut av tiltakshaver.

Inntak

For Øvre Klubbvik kraftverk er det planlagt å etablere inntaket på kote 355 om lag 50 meter nedstrøms utløpet fra Storvatnet. Inntaket er skissert som en betongdam med ca. 4 meters høyde og 15 meters bredde. Dammen vil demme ned ca. 1,9 dekar frem mot Storvatnet, inkludert Klubbvikelvas eksisterende løp. Damvolum er ikke oppgitt i søknaden. Vannivået i inntaksmagasinet vil flukte med vannivået i Storvatnet og skal ikke påvirke de naturlige vannstandsvariasjonene. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning. Etter høringsrunden er tiltakshaver åpen for å etablere inntaket i selve Storvatnet, uten at dette er nærmere beskrevet.

I følge kart og innsjødata ligger Storvatnet på kote 343 og ikke på kote 355 som oppgitt i søknaden. I og med at inntaksdammen skal være 4 meter høy og vannstanden skal flukte med vannivået i Storvatnet antar vi at inntaket må bygges på om lag kote 339. Dette reduserer fallhøyden i Øvre Klubbvik med ca. 12 meter.

Inntaket til Nedre Klubbvik kraftverk planlegges på kote 192. Her går elven slakere etter den bratte stigningen opp fra Klubbvik og damstedet ligger bare noen meter fra traktorveien. Dammen skal bygges i betong og får en høyde på om lag 4 meter og 10 meters bredde. Neddemt areal og damvolum er ikke oppgitt i søknaden. Inntaket skal utstyres med inntaksrist og stengeanordning.

Rørgate

For Øvre Klubbvik kraftverk vil rørgaten få en lengde på ca. 1050 meter og skal legges på nordøstsiden av Klubbvikelva. Planlagt rørdiameter er 700 mm, og traseen skal hovedsakelig graves ned. I øvre deler er det imidlertid lite løsmasser og sprengning blir nødvendig. Tiltakshaver anslår bredden av traseen til 20 meter i anleggsfasen.

For Nedre Klubbvik kraftverk er det skissert to alternative rørgatetraseer fra inntaket på kote 192 til ca. kote 100. Terrenget er for begge alternativene svært bratt og krevende og av søknaden går det frem at åpen rørgate kan være et bedre landskapsmessig alternativ enn nedgraving/sprengning. Rørgaten vil få en lengde på om lag 700 meter ved alternativ 2, mens den vil bli noe lenger ved alternativ 1. Planlagt rørdiameter er 1000 mm.

Søker har i ettertid presentert tre alternativer for vannvei i fjell på forespørsel fra NVE. Et kort og et mellomlangt alternativ skisserer kraftstasjonsplassering som opprinnelig omsøkt på nordsiden av elven og et langt borealternativ med kraftstasjonsplassering på sørsiden av elven. Det lange alternativet har tunnelpåhugg på sørsiden av elven noen titalls meter fra planlagt kraftstasjonsplassering og opp til inntaket med borelengde på 550-600 meter. Et mellomlangt alternativ skisserer påhugg om lag 50 meter sør for planlagt kraftstasjonsplassering der de markante fallstrekningene i øvre og nedre del

legges i fjell og midtstykket i grøft. Det siste alternativet skisserer boret tunnel i øvre del, resten av rørgaten i grøft.

Kraftstasjon

Øvre Klubbvik kraftverk planlegges bygd på kote 207 på østsiden av elven i området der traktorveien mot Klubbviksætra krysser elven. Det skal installeres en turbin med en effekt på ca. 1,61 MW. Største slukeevne blir på 1,31 m³/s, tilsvarende 252 % av middelvannføringen ved damstedet, som er på 0,52 m³/s. Minste slukeevne vil ligge på ca. 0,07 m³/s.

Nedre Klubbvik kraftverk skal etter de opprinnelige planene og ved borealternativene med kort og mellomlang tunnel bygges ved elvens nordlige bredde på kote 7, om lag 50 meter fra Klubbvikelvas utløp til fjorden. Det skal installeres en turbin med en effekt på ca. 3,44 MW. Største slukeevne blir på 2,23 m³/s, tilsvarende ca. 250 % av middelvannføringen ved damstedet, som er på 0,89 m³/s. Minste slukeevne vil ligge på ca. 0,11 m³/s. Det lange borealternativet for tunnelen innebærer etter planene kraftstasjonsplassering på sørsiden av elven ved ca. samme kotehøyde.

Elektriske anlegg

I Øvre Klubbvik kraftverk vil generatoren få en ytelse på 1,89 MVA og en spenning på 6 kV med tilhørende transformator. Kraftproduksjonen er tenkt koblet til Nedre Klubbvik kraftverk via en 1500 meter lang 22 kV jordkabel.

I Nedre Klubbvik kraftverk vil generatoren få en ytelse på 4,05 MVA og en spenning på 6 kV med tilhørende transformator. Kraftproduksjonen fra Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk er tenkt påkoblet eksisterende nett ved Forsheim, som ligger 2 – 2,5 km langs fjorden mot sørøst. Tiltakshaver vil legge ledningen som kabel, dersom dette viser seg å være økonomisk forsvarlig.

Det er Narvik Energinett AS som har områdekonsesjon. Om kostnader sier de at normal praksis tilsier at utbygger dekker anlegg som man er alenebruker av 100 %. Anlegg som brukes av flere dekkes normalt iht. installert effekt. Hvis en eksisterende ledning fornyes vil netteier normalt dekke fornyingen av ledningen mens kraftverket dekker verdien av restlevetiden og kapasitetsøkningen. I Skjomen vil kostnadene i stor grad avhenge av hvilke andre, nærliggende prosjekter som får konsesjon. Det er derfor vanskelig å antyde kostnadsnivå for Klubbvikelva ved en eventuell tilknytning.

Veier

Det er planlagt bygging av ca. 100 meter ny permanent vei fra planlagt kaianlegg ved Klubbvik til kraftstasjonsområdet. Ellers skal den eksisterende traktorveien mot Klubbviksætra og Storvatnet oppgraderes og benyttes til transport til inntakene. Rørtraseene følger i liten grad eksisterende traktorvei og det vil bli behov for nye anleggsveier for å få gjennomført tiltaket, uten at dette er omtalt i søknaden. Nedre Klubbvik kraftverk kan ved utbygging med langt borealternativ bygges uten nye anleggsveier.

Massetak og deponi

I søknaden blir det opplyst at det vil bli tilstrebet å sortere ut omfyllingsmasser fra grøftemassene. Alternativt vil det bli behov for mindre massetak langs traseen. Masser fra graving og sprengning langs rørtraseen vil også bli brukt til oppgradering av traktorveien. Eventuelle overskuddsmasser søkes

primært lagt tilbake i massetak for å gjenskape terrenget, sekundært vil masser deponeres i terrenget på utvalgte steder langs rørgatene. Ved tunnelalternativene for Nedre Klubbvik kraftverk vil overskuddsmassene kunne bli betydelige. Tiltakshaver mener området sør for påhugget vil være egnet som deponi ved langt alternativ.

Hydrologiske virkninger

Nedbørfeltet til Øvre Klubbvik kraftverk er på 8,7 km², og midlere vannføring er i søknaden estimert til 0,52 m³/s. Feltet er forholdsvis raskt med en snaufjellandel på 67 % og har store sesongmessige variasjoner. Fra desember til og med april ligger vannføringen mellom 0,1 og 0,2 m³/s, mens den fra mai til og med september ligger over årsmiddelvannføringen. Juni er våteste måned med en middelvannføring på ca. 1,35 m³/s. Maksimal slukeevne er på 1,31 m³/s, tilsvarende 252 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt å være 0,07 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 0,05 m³/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring. 5-persentil sommer (1.5.-30.9.) er på 0,18 m³/s mens 5-persentil vinter (1.10.-30.4.) ligger på 0,04 m³/s. Restfeltet mellom inntak og utløp fra kraftstasjonen er på 1,39 km² og vil bidra med en middelvannføring på 0,07 m³/s.

Nedbørfeltet til Nedre Klubbvik kraftverk er på 16,5 km² og midlere vannføring er i søknaden estimert til 0,89 m³/s. Som for Øvre Klubbvik kraftverk er det også her store sesongmessige vannføringsvariasjoner. De tørreste månedene er fra desember til og med april der middelvannføringen ligger mellom 0,2 og 0,3 m³/s. Fra og med mai og ut september ligger vannføringen over årsmiddelvannføringen med juni som våteste måned. Største slukeevne blir på 2,23 m³/s, tilsvarende ca. 250 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til å være 0,11 m³/s. Tiltakshaver planlegger å slippe en minstevannføring på 0,08 m³/s i vintersesongen (1.10.-30.4.) og 0,31 m³/s i sommersesongen (1.5.-30.9.). Alminnelig lavvannføring ved inntaksstedet er beregnet til 0,08 m³/s og 5-persentilverdier sommer og vinter er henholdsvis 0,31 og 0,06 m³/s. Restfeltet mellom inntakssted og kraftstasjonen er på 3,45 km² og vil bidra med en middelvannføring på 0,17 m³/s.

Spesifikk avrenning for nedbørfeltene (60 l/s/km² for øvre og 54 l/s/km² for Nedre Klubbvik) er betydelig høyere enn hva NVEs avrenningskart for perioden 1961-1990 indikerer. Her er verdien satt til 34 l/s/km². Begrunnelse for de høyere verdiene foreligger som vedlegg til søknaden og er også kommentert senere. NVE vil bemerke at det er stor usikkerhet knyttet til vannføringsestimater i små nedbørfelt uten vannføringsmålinger over noe tid, men ut i fra søkers kommentar til avrenningen har vi lagt de oppgitte verdiene til grunn for vår vurdering.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Øvre Klubbvik kraftverk til ca. 4,5 GWh fordelt på 0,9 GWh vinterproduksjon og 3,6 GWh sommerproduksjon. Nedre Klubbvik kraftverk vil ha en beregnet produksjon på 9,6 GWh fordelt på 2 GWh vinterproduksjon og 7,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 15,7 mill. kr for Øvre Klubbvik kraftverk. Dette gir en utbyggingspris på 3,5 kr/kWh. For Nedre Klubbvik kraftverk er byggekostnadene estimert til 25,5 mill. kr, noe som gir en utbyggingspris på 2,7 kr/kWh. Ved alternativene med boret tunnel blir utbyggingsprisen henholdsvis 4,00, 3,80 og 3,70 kr/kWh ved alternativ 1, 2 og 3.

Gale opplysninger i søknaden når det gjelder kotehøyde på Storvatnet reduserer produksjonen i Øvre Klubbvik kraftverk med anslagsvis 6 %. Når det gjelder Nedre Klubbvik kraftverk er forslag til minstevannføring og produksjonsberegning noe rotete fremstilt. Det er foreslått minstevannføringsslipp på 0,31 m³/s i sommersesongen og 0,08 m³/s i vintersesongen, men produksjonsberegningen tar utgangspunkt i at det slippes 0,08 m³/s hele året. Differansen blir likevel

ikke stor, her dreier det seg trolig om ca. 0,2 GWh. NVE vil også bemerke at det knytter seg en viss usikkerhet til den spesifikke avrenningen som er lagt til grunn i søknaden, som nevnt ovenfor under "Hydrologiske virkninger". Det vil være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

I følge søknaden vil Øvre Klubbvik kraftverk legge beslag på 25,8 dekar, hvorav trasé for rørgaten står for 21 dekar. Oppgradering av eksisterende traktorvei er ikke inkludert. Realisering av planene for Nedre Klubbvik kraftverk vil legge beslag på 18,4 dekar, hvorav trasé for rørgaten står for 14 dekar. Dette arealbeslaget faller i stor grad bort ved borealternativ.

Prosjektene berører kun én grunneier; Gnr./Bnr. 80/5. Grunneieren er rettighetshaver til både de fallrettigheter og arealer som er nødvendig for å bygge kraftverkene. Fjellkraft og grunneieren har inngått en avtale om samarbeid om utbygging og drift av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk. Avtalen gir også Fjellkraft alle de rettigheter som er nødvendige for å bygge kraftverket på grunneiers eiendom.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det meste av tiltaksområdet ligger i LNF-1 i kommunens arealplan, områder der kun stedbunden næring er tillatt. Nede ved fjorden, der kaianlegget og Nedre Klubbvik kraftverk er planlagt bygget, er arealet regulert til LNF-2, områder der spredt utbygging er tillatt. Ved en eventuell konsesjon må søker selv avklare forholdet til kommuneplanen direkte med Narvik kommune.

Samlet plan (SP)

Utnyttelse av Klubbvikvassdraget er tidligere behandlet i Samlet plan (SP). Prosjektet var skissert med inntak på kote 180 og en regulering av det ovenforliggende Storvatnet på 3 meter, med en meter oppdemning og to meter senkning. Bortsett fra reguleringen av Storvatnet var SP-prosjektet relativt likt det omsøkte nedre Klubbvik kraftverk. Produksjonen var beregnet til 7,9 GWh. SP-prosjektet ble plassert i kategori II, i hovedsak på grunn av stor miljøkonflikt.

Det omsøkte Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk er nå under gjeldene grenser for påkrevd behandling i Samlet plan og berører heller ikke andre SP-prosjekter. Det er derfor fritatt for videre behandling i Samlet plan for vassdrag. I og med at reguleringen av Storvatnet nå ikke inngår som del av planen kan vi heller ikke se behov for ytterligere avklaring i forhold til SP-prosjektet.

Verneplan for vassdrag

Klubbvikvassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket berører i følge søknaden ikke INON. Her hevdes det at INON-kartet på Direktoratet for naturforvaltnings (DNs) nettsider ikke er oppdatert når det gjelder traktorveien som nå går helt opp til Storvatnet.

Fylkesmannen i Nordland skriver i sin uttalelse at traktorveien er å betrakte som kjørespor og ikke anses som tyngre inngrep. NVE har vært i kontakt med DN og fått bekreftet Fylkesmannens syn på saken. Området der inntaket for Øvre Klubbvik kraftverk er planlagt bygget tilhører derfor i dag INON sone 2. Tiltaket vil føre til reduksjon av INON sone 2 med 1,9 km² i tillegg til noe reduksjon av INON sone 1. En realisering av planene for Nedre Klubbvik kraftverk vil ikke medføre reduksjon av INON.

Nasjonale laksevassdrag

Tiltaket berører ikke nasjonale laksevassdrag eller laksefjorder.

Andre verneområder

Tiltaket berører ingen områder vernet etter naturvernloven/naturmangfoldloven.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 23.6.2008 sammen med representanter fra søker (grunneier og Fjellkraft), kommunen og reinbeitedistriktet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Narvik kommune tilrår at søknaden innvilges med vilkår. Kommunen vil bl.a. ha inntak i Storvatnet uten dam og ingen vannstandsvariasjon i Storvatnet, smale rørgater og slipp av minstevannføring på minimum 0,31 m³/s sommersesong og 0,05 m³/s vintersesong. I tillegg lister kommunen opp vilkår knyttet til anleggsveier, anleggsarbeid, utforming, terrengtilpasning og revegetering.

I sitt saksfremlegg påpekte administrasjonen at det er store negative konsekvenser knyttet til kulturminner for Nedre Klubbvik kraftverk, og at Klubbvikelva sammen med de unike naturområdene og fjellpartiene som omgir den utgjør et svært verdifullt landskapsområde i Ofoten.

Fylkesmannen i Nordland går ut fra en totalvurdering i mot at det gis konsesjon til Øvre Klubbvik kraftverk. Fylkesmannen trekker spesielt frem de negative virkningene en utbygging vil få for inngrepsfrie naturområder. Nedre Klubbvik kraftverk kan Fylkesmannen akseptere, men mener etablering av Nedre Klubbvik kraftverk vil medføre negative konsekvenser for rødlistede arter som bakkeseite og havørn, samt at fossene vil reduseres som landskapselementer. Dersom det gis konsesjon mener Fylkesmannen at det må slippes minstevannføring minimum tilsvarende alminnelig lavvannføring på berørte elvestrekninger og anleggsarbeid må ikke skje i havørnas hekketid. Forekomst av bakkeseite må undersøkes nærmere for å unngå at arten blir berørt av tiltaket. Fylkesmannen stiller også krav om tilpasning av anlegget i forhold til miljøverdier og landskap.

Nordland fylkeskommune v/Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk. Fylkesrådet legger vekt på at utbyggingen vil gi relativt mye kraftproduksjon, samtidig som det knytter seg negative konsekvenser til utbyggingen i form av tap av uberørte naturområder og reduksjon av fossefall som dominerende landskapselementer. Fylkesrådet vil at det skal slippes minstevannføring som beskrevet i søknadens miljørapport (0,05 m³/s hele året for Øvre Klubbvik kraftverk og 0,31 m³/s sommer (1.5. – 30.9) og 0,08 m³/s vinter for nedre Klubbvik kraftverk). Videre mener Fylkesrådet at reindriften må trekkes aktivt inn i den videre planleggingen og at inntaket til Øvre Klubbvik kraftverk foretrekkes lagt i Storvatnet.

Sametinget har ingen merknader til omsøkt tiltak, men viser til aktsomhetsplikten etter lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

Reindriftsforvaltningen Nordland anbefaler at det ikke gis tillatelse til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk. Alternativt kan det gis tillatelse til bygging av Nedre Klubbvik kraftverk, men da på de betingelser som Frostisen reinbeitedistrikt har omtalt i sin uttalelse.

Frostisen Reinbeitedistrikt går imot bygging av øvre Klubbvik kraftverk fordi de mener kraftverket vil forringe viktige vinterbeiteområder og trekkmonstre. Nedre Klubbvik kraftverk kan distriktet godta med noen merknader knyttet til at distriktet ikke ønsker forstyrrelser i øvre halvdel av tiltaksområdet i vinterbeitesesongen (desember – 15. mai).

Kystverket Nordland opplyser om at alle inngrep i sjøområder, som bygging av molo, utlegging av flytebrygger, sjøkabler eller lignende, vil måtte gjennomgå særskilt behandling i forhold til havne – og farvannsloven § 18 før tiltaket settes i verk. Søknad skal sendes Narvik Havn.

Narvik Energinett AS har ingen merknader til søknaden.

Ofoten Friluftsråd mener at et stort flertall av befolkningen i Skjomen mener at det har vært nok naturbelastninger i bygda fra tidligere kraftutbygginger. Klubbvikfossen er også et markant landskapselement som folk ikke vil miste. Ofoten Friluftsråd mener at ulempene av en eventuell utbygging er store for natur – og friluftsverdiene området innehar. Vedlagt uttalelsen var det underskriftslistor med totalt 228 underskrifter.

Norsk ornitologisk forening, Ofoten lokallag, uttrykker bekymring for omfanget av småkraftutbygginger, spesielt for fugler knyttet til vann og vassdrag. Dersom det blir gitt konsesjon ønsker foreningen at tilknytningsledninger blir lagt i bakken for å unngå kollisjonsfare.

Naturvernforbundet i Narvik mener saksbehandlingen bør avventes inntil en samlet plan for småkraftutbygginger foreligger. Videre mener Naturvernforbundet at området er et av de mest urørte i regionen, i stor grad fordi det ikke er veiforbindelse. Klubbvikvassdraget skiller seg også ut fra andre vassdrag i regionen ved å inneha flere vann, stryk, stilleflytende områder og en større foss som er godt synlig fra fylkesveien på andre siden av fjorden. Naturvernforbundet går i mot at tiltaket får konsesjon fordi en utbygging vil være ødeleggende og redusere områdets kvaliteter.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempor

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk vil i følge søknaden gi henholdsvis 4,5 og 9,6 GWh i årlig fornybar energiproduksjon.
- En utbygging vil gi lokal næringsaktivitet i anleggsperioden, lokale inntekter til grunneier samt skatteinntekter til kommunen.

Ulempor

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Klubbvikelva.
- Klubbvikelvas verdi for biologisk mangfold og som landskapselement blir forringet ved utførelse av tiltaket.

- Vestsiden av Sjømen er veiløs og oppleves som urørt. En utbygging vil endre dette inntrykket.
- Reindriftsnæringen kan bli negativt berørt, spesielt ved utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder to småkraftverk som skal utnytte ulike strekninger i Klubbvikelva. NVE vurderer prosjektene til å ha akseptabel lønnsomhet, gitt at søknadens oppgitte tall for spesifikk avrenning er korrekte. Høringspartene er delt i synet på om tiltakene skal få konsesjon.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

En realisering av planene for Øvre Klubbvik kraftverk vil redusere vannføringen i Klubbvikelva fra kote 339, rett nedstrøms utløpet fra Storvatnet, til kote 207, en strekning på ca. 1300 meter. Restfeltet mellom inntak og kraftstasjonen har en størrelse på 1,39 km² og legges den spesifikke avrenningen som er oppgitt i søknaden til grunn bidrar feltet med en middelvannføring på ca. 0,07 m³/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 0,05 m³/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring.

Driftsimuleringer med slipp av minstevannføring viser i følge søknaden at 79 % av vannføringen vil utnyttes i kraftverket, mens 21 % vil slippes forbi inntaket i form av overløp, minstevannføring og stans i kraftverket når tilsiget er for lavt.

En realisering av planene for Nedre Klubbvik kraftverk vil redusere vannføringen i Klubbvikelva fra kote 192 til kote 7, en strekning på ca. 700 meter. Restfeltet mellom inntak og kraftstasjonen har en størrelse på 3,45 km² og legges den spesifikke avrenningen som er oppgitt i søknaden til grunn bidrar feltet med en middelvannføring på ca. 0,17 m³/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 0,08 m³/s i vintersesongen (01.10. – 30.04.), tilsvarende alminnelig lavvannføring, og 0,31 m³/s i sommersesongen (01.05. – 30.09.).

Driftsimuleringer med slipp av minstevannføring viser i følge søknaden at 80 % av vannføringen vil utnyttes i kraftverket, mens 20 % vil slippes forbi inntaket i form av overløp, minstevannføring og stans i kraftverket når tilsiget er for lavt.

I søknaden er det oppgitt for begge kraftverkene at ved vannføring tilsvarende medianverdi vil det gå overløp 42 dager i året, tilsvarende ca. 12 % av tiden. Vannføringen vil i følge søknaden være mindre enn minste slukeevne i 65 dager, tilsvarende om lag 18 % av tiden.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Området er preget av kystklima, og mildværsperioder oppstår også vinterstid. Det vanlige er likevel at elvene fryser til og at kulper og rolige partier blir dekket av is og snø. I fossene dannes det også mye is. Om vinteren ligger vannføringen i lengre perioder omkring kraftverkene nedre slukeevne og blir således ikke berørt i særlig grad. Det forventes derfor at tiltaket vil få liten negativ konsekvens for temaet.

Biologisk mangfold

Berggrunnen i nedbørfeltet domineres av glimmergneis, glimmerskifer og metasandstein, men årer av grønnstein og amfibolitt samt kalkstein, skifer og mergelstein nordvest i tiltaksområdet gir godt grunnlag for kravstor flora. Landskapet i området preges av et variert fjordlandskap med sterke kontraster og stedvis svært frodig vegetasjon. Dalene er u-formet og formasjonene rundt fjorden er avrundete. Skoggrensen i prosjektområdet ligger mellom 400 og 500 meter.

I øvre deler av prosjektområdet rundt Storvatnet domineres vegetasjonen på tørrere steder av småvokst bjørkeskog med innslag av einer. Einer indikerer sterk kulturpåvirkning i form av tidligere tiders beite. Feltsjiktet domineres her av tyttebær og skrubbær. Nedover langs vassdraget finnes spredte innslag av myr og sigevannspåvirkede partier med bjørkeskog av høystaudeutforming. Kranskonvall er registrert her, noe som indikerer kalkrik grunn. Forekomstene ligger i følge rapporten om biologisk mangfold spredt langs Klubbvikelva fra Storvatnet og ned mot planlagt kraftstasjonsområde for Øvre Klubbvik kraftverk. Naturtypen er verdifull i biologisk mangfoldsammenheng og velutviklede, store lokaliteter med tydelig kontinuitetspreg og/eller forekomst av rødlistearter er særlig verdifulle. Rapporten konkluderer med at nevnte lokalitet er fragmentert og setter verdien til regionalt viktig (B).

Fra planlagt kraftstasjonsområde for Øvre Klubbvik kraftverk og noen hundre meter oppover langs elven er det registrert gråor – heggskog med utforming flommarksskog. Tresjiktet er dominert av gråor, hegg og bjørk, mens feltsjiktet er frodig med høystauder og strutseving. Lokaliteten har i rapporten fått verdivurdering regionalt viktig (B) med begrunnelse i at det er liten størrelse på dekningsområdet.

NVE vil bemerke at rapportens underlag for verdivurderingene for disse to utvalgte naturtypene er lite og ufullstendig. Artslistene fra lokalitetene er overraskende korte for regionen og området, spesielt med henblikk på berggrunn og naturtyper. Signalarter og rødlistearter i flommarksskog er innenfor gruppene sopp, lav og moser. Disse gruppene er ikke omtalt i miljørapporten, noe som er en stor svakhet.

I området der inntaket til Nedre Klubbvik kraftverk er planlagt dominerer blåbærskog med bjørk og furu i tresjiktet. Naturtypen er svært vanlig og vurderes å ha liten verdi i biologisk mangfoldsammenheng. Ned mot Klubbvik og sjøen har elven laget en bekkekløft med lite vannpåvirket vegetasjon. I nedre deler kommer flere krevende arter inn i form av markjordbær, teiebær og hengeaks. Her ble også bakkesøte (*Gentianella campestris*) registrert. Denne hadde status nær truet (NT) i Rødlista 2006, men er vurdert som livskraftig (LC) i Rødlista 2010. Planten har sterk tendens til å spre seg langs skogsveier og stier og opprettholder gode populasjoner i andre habitater enn de tradisjonelle slåtteeengene. En rødlisteart som er registrert ved planlagt kraftstasjonsplassering uten å være nevnt i rapporten om biologisk mangfold er olivenlav (*Fuscopannaria mediterranea*). Arten har status som nær truet (NT) og er knyttet til eldre naturskog på næringsrik grunn. Funnstedet er på nordsiden av elven ved kraftstasjonsplassering i opprinnelig søknad, samt ved tunnelalternativene med kort og mellomlang boring.

Bekkekløften i Klubbvik ble undersøkt i forbindelse med bekkekløftundersøkelser som Miljøfaglig utredning AS gjorde for Direktoratet for naturforvaltning sommeren 2008. Lokaliteten får verdi B, i og med at olivenlaven ble påvist. Olivenlav var listet som sårbar (VU) i Rødlista 2006. Uten dette artsfunnet ville lokaliteten fått en C-verdi.

Planlagt utbygget område har en rik fauna. De nordlige Klubbvikvatna er definert som et svært viktig viltområde med fugl som tema. Her er det registrert hekking av blant annet smålom, storlom (NT), fiskemåke (NT), havelle og rødnebbterne. Området ligger rett nord for Storvatnet og blir derfor ikke direkte berørt av planlagt utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk. I nedbørfeltet er det i tillegg registrert hekking av hønsehauk (NT), spurvehauk, fjellvåk og dvergfolk. Hekkelokalitetene for disse artene er ikke kartfestet. Et havørnreir er registrert i det bratte terrenget langs planlagt rørgate for Nedre Klubbvik kraftverk. Fylkesmannen mener med bakgrunn i dette at anleggsarbeidet må legges utenom hekketiden dersom tiltaket får konsesjon. Registrerte arter som er uvanlige for regionen, men som finnes i området er ringdue, gjerdesmett, svarttrost og lavskrike. Både jerv, som er sterkt truet (EN), og gaupe (VU) med unger er sett i utbyggingsområdet.

Området er undersøkt med hensyn til biologisk mangfold i forbindelse med konsesjonssøknaden. I tillegg har Tromsø museum i lengre tid foretatt botaniske utferder her og mange av observasjonene er lagt ut på artsdatabankens artskart. På oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning har miljøfaglig utredning v/Geir Gaarder også befart området i forbindelse med bekkekløftundersøkelser i 2008. Totalt sett mener NVE at kunnskapsgrunnlaget i denne saken er godt og at §§ 8 og 9 i naturmangfoldloven er ivarettatt.

NVE mener en utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk som omsøkt vil medføre konsekvenser for biologisk mangfold. Økt tilgjengelighet og aktivitet ved inntaksområdet vil virke forstyrrende på det rike dyrelivet i området. Flommarksskogen, som vil bli berørt ved utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk, har ingen registrerte rødlistearter, men NVE mener det er potensial for tilstedeværelse av arter innenfor grupper som søknadens rapport om biologisk mangfold ikke har omtalt.

Når det gjelder Nedre Klubbvik kraftverk er det ikke registrert noe vanntilknyttet vegetasjon og frøring av vann fra elvestrekningen ventes derfor å gi liten konsekvens for biologisk mangfold isolert sett. Ingen registrerte utvalgte naturtyper blir berørt av en eventuell utbygging. Verdiene knyttet til temaet består her av en registrert rødlisteart (olivenlav). Med stasjonsplassering på sørsiden av elven, som planlagt ved utbygging av alternativet med langt borealternativ, kan konflikt med olivenlaven unngås. Med tunnelalternativ for vannveien vil heller ikke reirplassen for havørn berøres som opprinnelig antatt.

Fisk og ferskvannsbiologi

I rapporten om biologisk mangfold er det oppgitt analyseresultater for vannprøve tatt i Klubbvikelva i september 2005. Vannprøven viste en kalsiumverdi på 2,5 mg ca/l, noe som er overraskende lavt ut i fra berggrunnen i området. De fleste rødlistede arter knyttet til ferskvann i Norge finnes i vann og vassdrag med langt høyere kalsiumverdier enn hva som er målt i Klubbvikelva, og potensialet for forekomst av sjeldne arter kan med det som utgangspunkt regnes som lite.

Av fisk finnes det ørret i hele vassdraget. De beste leveområdene blir i rapporten om biologisk mangfold vurdert å befinne seg på nedre halvdel av utbyggingsstrekningen for Øvre Klubbvik kraftverk og ned til planlagt inntaksområde for Nedre Klubbvik kraftverk. Utløpet fra Storvatnet vurderes å ha liten verdi som gyte – og oppvekstområde grunnet grovt substrat. Oter (VU) finnes i området, men det er lite trolig at den benytter de nevnte strekningene. Såpass langt nord er oteren langt mer knyttet til kysten enn lenger sør og i Klubbviks tilfelle må den i tillegg forsere mange høydemetere og bratt terreng for å nå fiskeførende strekninger ovenfor fossene. NVE mener derfor at selv om fiskeproduksjonen i vassdraget vil bli redusert av det planlagte tiltaket, vil det ikke medføre store negative konsekvenser.

I tillegg regnes de nederste 300 meterne før utløpet i fjorden som potensiell anadrom strekning. Den aktuelle strekningen er preget av grove masser og stor stein. Ut fra vurdering av flyfoto ser det heller ikke ut til å være egnede holer for overvintring. Rapporten om biologisk mangfold vurderer den anadrome strekningen som lite verdifull.

NVE vil bemerke at det ikke er gjort registreringer av fisk ved elektrisk fiske eller lignende i vassdraget. Det knytter seg derfor en viss usikkerhet til tiltakets virkninger for fisk, dette gjelder særlig den nedre, anadrome strekningen. Sørelva har samløp med Klubbvikelva litt ovenfor planlagt kraftstasjonsplassering. Sammen med slipp av minstevannsføring fra inntaket ved eventuell utbygging mener NVE at en viss produksjon kan opprettholdes ved gjennomføring av tiltaket.

Landskap og friluftsliv

I øvre deler av planlagt tiltaksområde fremstår landskapet nærmest uberørt til tross for kjøresporet som går langs Klubbvikelva frem til hytta ved Storvatnet. Klubbvikelva renner her åpent i terrenget og er et godt synlig landskapselement. Lenger nede har elven gravd seg ned i en kløft i brattere partier før terrenget igjen flater ut og elven meandrerer på platået der Øvre Klubbvik kraftverk er planlagt bygd. I nedre deler av tiltaksområdet har elven to markerte fosser som er synlige også fra veien på andre siden av fjorden, spesielt ved høy vannføring. Disse vil bli berørt av en eventuell utbygging av Nedre Klubbvik Kraftverk. Sørelva, som danner en foss med fall i samme landskapsrom som det nedre fallet i Klubbvikelva, vil imidlertid ikke berøres av utbyggingen.

Flere av høringspartene fremhever at området har store verdier for temaene landskap og friluftsliv. Narvik kommune mener området har et av de mest varierte landskapsrommene i kommunen, som i stor grad er uberørt som følge av at det er vanskelig tilgjengelig. Fylkesmannen går i mot utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk blant annet på grunn av konsekvenser for inngrepsfrie naturområder (INON).

NVE mener det er mest konflikter knyttet til en eventuell utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk når det gjelder temaet landskap og friluftsliv. Nedgravet rørgate, anleggsvei og inntaksdam vil endre landskapets preg av urørthet i vesentlig grad. Utbygging av Øvre Klubbvik kraftverk fordrer også alene opprusting av den gamle veien mot Klubbviksætra. Veien går stedvis går i svært bratt og vanskelig terreng. NVE er enig i Narvik kommune og Fylkesmannens vurdering i at landskapet i dag fremstår som urørt til tross for gammel seterdrift, kjørespor og hytte ved Storvatnet. At fredete rovdyr og tamrein bruker området tolker vi som en indikator på at aktiviteten i området er relativt lav.

Utbygging av Nedre Klubbvik kraftverk med langt borealternativ vil i stor grad spare landskapet for endringer med unntak av fraføring av vann fra elveleiet. Vassdraget har store sesongmessige variasjoner med høy sommervannføring og lav vintervannføring. Det er sommervannføringen som vil bli mest berørt av en eventuell utbygging. På vannføringskurvene som følger med søknaden er det kraftverkets minste slukeevne som er tegnet inn som restvannføring nedstrøms inntaket, og ikke den differensierte minstevannføringen (0,08 m³/s i vintersesongen, 1.10. – 30.4., og 0,31 m³/s i sommersesongen, 1.5. - 30.9.) som er foreslått. Gitt at det beregnede vannføringsregimet er korrekt, vil en utbygging som omsøkt fremstå noe bedre enn hva som er grafisk fremstilt i søknaden. I tillegg vil restfeltet, som har en størrelse på 3,45 km², bidra med en middelvannføring på 170 l/s. Sørelva vil ikke berøres av den planlagte utbyggingen, og NVE mener det er av betydning ikke bare i forhold til potensiell anadrom strekning, som tidligere nevnt, men også i forhold til landskap.

Hvor mye overskuddsmasser en eventuell vannvei i fjell vil gi avhenger i vesentlig grad om valget faller på konvensjonell tunnel eller fullprofilboring. En konvensjonell tunnel har ett tverrsnitt på mellom 12 og 16 m², noe som ved en tunnellengde på 550-600 meter, som beskrevet i søknaden, vil gi mellom 13000 og 19000 m³ sprengstein. Foreslått område for overskuddsmasseplassering sør for tunnelpåhugget er begrenset i utstrekning. I tillegg er det skog i området i dag og massedeponering vil derfor være et ikke ubetydelig inngrep i seg selv. Et slikt massevolum vil bli svært synlig og vil kunne skjemme området i lang tid. Fullprofilboret tunnel vil gi et betydelig mindre massevolum. Dersom det gis konsesjon til alternativ med lang tunnel vil NVE, av hensyn til landskap og friluftsliv, bare kunne akseptere fullprofilboring i det aktuelle området, med mindre andre løsninger for massedeponering kommer frem som del av eventuell detaljplangodkjenning.

Kulturminner

Det er ingen registrerte automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet. Fylkeskommunen i Nordland og Sametinget minner om Kulturminnelovens §§ 3 og 4, samt § 8 andre ledd, som pålegger utbygger aktsomhet og meldeplikt hvis man under markinngrep skulle støte på automatisk fredete kulturminner.

Reindrift

Frostisen reinbeitedistrikt går sterkt i mot bygging av Øvre Klubbvik kraftverk fordi de mener en utbygging vil få store konsekvenser for reindriften i området. Reinbeitedistriktet viser til at Klubbvikdalen og området rundt Klubbviksætra er et av få gjenværende lavereliggende furuskogområder uten fast bosetning. Beitet her er derfor av stor verdi vinterstid når omkringliggende områder blir utilgjengelige i perioder med regn og mildvær. Reinbeitedistriktet frykter også at oppgradering av kjørsporet opp til Storvatnet vil medføre økt menneskelig aktivitet i området, noe som vil virke forstyrrende på dyra.

Nedre Klubbvik kraftverk kan reinbeitedistriktet godta med visse forbehold, som går på at inntaksstedet blir lokalisert i samråd med reinbeitedistriktet og at det ikke blir noen inngrep i terrenget eller oppgradering av veien ovenfor inntaksdammen. Frostisen reinbeitedistrikt mener at anleggsarbeid fra desember til midten av april vil være til hinder for utnyttelse av vinterbeiteområdet i tillegg til at vedlikehold og ettersyn i driftsfasen bør utføres utenom vinterbeitesesongen.

Reindriftsforvaltningen Nordland stiller seg bak uttalelsen fra Frostisen Reinbeitedistrikt.

Reindriftsforvaltningen fremhever at tiltaksområdet har stor verdi for reindrift og at konsekvensene av en eventuell realisering av planene derfor vil bli større enn hva som fremgår av søknaden.

Reindriftsforvaltningen anbefaler derfor at det ikke gis tillatelse til bygging av Øvre og Nedre Klubbvik kraftverk. Alternativt kan Nedre Klubbvik kraftverk bygges på de betingelsene Frostisen reinbeitedistrikt omtaler i sin uttalelse.

NVE ser verdien av lavereliggende og nærmest uberørte vinterbeiteområder for reindriften.

Vinterbeiteressursene er normalt en begrensende faktor for reindrift, og Frostisen reinbeitedistrikt er i den sammenheng ikke noe unntak. Økt ferdsel i området og anleggsarbeid i vinterbeitesesongen vil også virke forstyrrende. Konfliktene i forhold til reindriften knytter seg spesielt til Øvre Klubbvik kraftverk. Nedre Klubbvik kraftverk ser ut til å kunne realiseres uten videre konflikter, med mulig unntak av anleggsperioden. Dette kan ivaretas dersom det settes krav til tidspunkt for gjennomføring av arbeidene og krav om at reinbeitedistriktet involveres i gjennomføringen av tiltaket. Begge deler kan inngå som del av detaljplanleggingen og oppfølges i byggeperioden som del av konsesjonsvilkår.

Konsekvenser av kraftlinjer

Øvre Klubbvik kraftverk er planlagt tilkoblet Nedre Klubbvik kraftverk via en jordkabel som vil få en lengde på om lag 1500 meter. Nedre Klubbvik kraftverk skal etter planen tilknyttes eksisterende 22 kV nett ved Forsheim via en 2,3 km lang ny linje. Tiltakshaver vil legge denne i kabel dersom det viser seg å være teknisk og økonomisk forsvarlig. Tilknytningslinjer som denne bygges normalt innenfor områdekonsesjonen til lokal netteier etter høring, som i dette tilfellet er Narvik Energinett AS. Ved uenighet kan NVE treffe vedtak om anleggskonsesjon med vilkår.

Sumvirkninger

Sumvirkninger utgjør her de samlede konsekvensene av flere vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjektet kan ha relativt begrensede negative virkninger for allmenne interesser kan flere tiltak i sum få store konsekvenser.

Gjennom konsesjonsbehandling har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven, jf. Ot.prp. nr. 39 (1998-99), side 105 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007).

Innerst i Skjomen er det allerede gitt konsesjon til småkraftverkene Skarelva og Lappvik. I tillegg er Skjomen omfattende regulert og utbygget. Videre er Aspvikelva kraftverk omsøkt, dette ligger ca. 3 km sørøst for Klubbvik. Om lag 6 km nordvest for Klubbvik er det gitt konsesjon til Virakelva kraftverk, noe Frostisen reinbeitedistrikt omtaler i sin høringsuttalelse. Uttalelsen fra Ofoten friluftsråd med vedlagte underskriftslistene viser at en del av lokalbefolkningen mener at tålegrensen for vannkraftutbygginger er nådd. Når det gjelder Øvre og Nedre Klubbvik er det i hovedsak tre temaer som kan knyttes opp til sumvirkninger. Det er konflikter for reindrift og uberørte naturområder (Øvre Klubbvik) og landskapselementer (Øvre og Nedre Klubbvik).

Uberørt natur er definert som inngrepsfri natur i Norge (INON), som er en kartfesting av inngrepsfri natur beliggende en kilometer eller mer fra tyngre tekniske inngrep. Det finnes ulike oppfatninger av hva som kan eller bør defineres som et menneskeskapt inngrep i naturen. INON baserer seg bare på definerte tyngre, tekniske inngrep og tar derfor ikke mål av seg å dekke alle former for påvirkning. Kjøresporet fra veien mot Klubbviksetra til hytta ved Storvatnet er ikke definert som tyngre inngrep. Det er ikke hytta heller. En oppgradering av veien til traktorvei og regulering av vannføringen mellom inntak og utløp av kraftstasjon regnes begge som tyngre tekniske inngrep. Øvre Klubbvik kraftverk reduserer derfor INON – området på vestsiden av Skjomenfjorden, som nevnt under avsnittet "Forholdet til offentlige planer".

En annen indikator på uberørthet er forekomst av arter som skyr mennesker. Naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning kan være relevant å vurdere i denne sammenheng. I rapporten om biologisk mangfold står det at en ynglende jervetispe har hatt tilhold i Rødfjellområdet i flere år. Gaupe med unger ble sett på stranden ved Klubbvik i 2005, og reinbeitedistriktet fremholder områdets verdi som vinterbeiteområde. Dette er arter som oftest påtreffes i randsonene av eller inni uberørte områder. Økt aktivitet i området, både i anleggs – og driftsfase, kan gjøre det mindre attraktivt for disse artene og således innskrenke deres leveområder. Reindriftsnæringen mener at Øvre Klubbvik kraftverk er mest konfliktfylt i så måte, mens Fylkesmannen går i mot Øvre Klubbvik kraftverk vesentlig fordi det vil redusere INON. NVE mener at en realisering av planene for Nedre Klubbvik kraftverk vil medføre vesentlig mindre konsekvenser for temaet enn Øvre Klubbvik kraftverk. Dette fordi Nedre Klubbvik kraftverk hovedsakelig vil berøre en smal stripe mot fjorden, mens Øvre Klubbvik kraftverk vil åpne for mer aktivitet i et landskap som i dag innehar kvaliteter som gjør at det oppleves som tilnærmet urørt både av dyr og mennesker.

Nedre Klubbvik kraftverk vil redusere vannføringen i fossene i nedre del av tiltaksområdet. Disse er først og fremst synlige fra andre siden av fjorden mellom Lundlia til Sandvika, en strekning på over 4 km. Ut over redusert vannføring i disse fossene og et kaianlegg på nordsiden av Klubbvika kan ikke NVE se at Nedre Klubbvik kraftverk med langt borealternativ vil ha noen synlige fjernvirkninger, gitt at eksisterende traktorvei ikke oppgraderes. Restfeltets bidrag og slipp av minstevannføring vil kunne ivareta noe av landskapsverdien vassdraget har i dag.

Andre forhold

Ut over det som er drøftet ovenfor er det etter NVEs syn få ulemper knyttet til andre allmenne interesser. Nordland fylkeskommune har utarbeidet "Regional plan om små vannkraftverk – arealmessige vurderinger", som har vært på høring, men ennå ikke vedtatt. Klubbvikområdet er markert på kartblad over utvalgte naturtyper med potensiell bekkekløft, på kart over INON-områder samt på kart over reindriftsområder med stor verdi. I tillegg er hele Skjomfjorden markert som kulturmiljø av stor verdi i Ofotfjorden.

Fylkesmannen i Nordland og Narvik kommune vil unngå at hekkende havørn forstyrres ved unngå anleggsarbeid innen 500 meter fra reirlokalteten i perioden 1. april til 1. juli. I tillegg mener Fylkesmannen at det ikke må gjøres inngrep nærmere enn 50 meter fra reirlokalteten. Frostisen reinbeitedistrikt og Reindriftsforvaltningen Nordland vil på sin side ikke ha anleggsarbeid i øvre halvdel av tiltaksområdet for Nedre Klubbvik kraftverk i vinterbeitesesongen, det vil si fra 1. desember til 15. april.

NVE mener det kan være utfordrende å bygge kraftverk med slike begrensninger og stiller seg litt undrende til kommunens og Fylkesmannens spesielle krav i forhold til havørn. Arten har hatt sterk vekst både i utbredelsesområdet og bestandsstørrelsen de siste 30 år og bestanden regnes som livskraftig (LC) med 4 – 6 tusen reproduserende individer.

Fylkesmannen og Norsk ornitologisk forening, Ofoten lokallag, vil ha tilknytningslinjen som jordkabel, noe søker sier at er et alternativ i søknaden. NVE ser at kabel av hensyn til landskap og fugleliv kan ha fordeler. Dette er likevel noe som må avklares gjennom behandling av tilknytningslinje innenfor områdekonsesjonens virkeområde, eventuelt som søknad om anleggskonsesjon til NVE.

Oppsummering

Øvre Klubbvik kraftverk vil etter søknaden bidra med årlig fornybar energiproduksjon på ca. 4,5 GWh og vil kunne bidra til å styrke det lokale næringsgrunnlaget, noe NVE ser på som positivt. Øvre Klubbvik kraftverk vil imidlertid medføre negative konsekvenser for landskap, reindrift og truede arter. I og med at området er relativt utilgjengelig er det ikke mye brukt til friluftsliv, men for de som bruker det har det stor verdi og denne vil etter alt å dømme bli redusert ved en eventuell utbygging. Flere av høringspartene er negative til at det gis konsesjon til Øvre Klubbvik kraftverk, mest fordi tiltaket vil redusere inngrepsfrie naturområder, redusere inntrykket av å befinne seg i urørt, særpreget natur samt hensyn til reindrift og truede arter. NVE mener etter en helhetsvurdering av tiltaket og dets konsekvenser at ulempene for allmenne interesser er betydelige samtidig som tiltaket vil gi en begrenset økning av energiproduksjon.

Nedre Klubbvik kraftverk vil etter søknaden bidra med årlig fornybar energiproduksjon på ca. 9,6 GWh og vil kunne bidra til å styrke det lokale næringsgrunnlaget. Ved valg av langt borealternativ for vannveien vil ikke tiltaket berøre området i særlig grad med unntak av fraføring av vann mellom kote 192 og kote 7, noe som reduserer verdien fossene på strekningen har som landskapselementer. Høringspartene er i hovedsak positivt innstilt til at Nedre Klubbvik kraftverk skal få konsesjon, med unntak av Ofoten friluftsråd og Naturvernforbundet i Narvik. Med avbøtende tiltak, som slipp av sesongdifferensiert minstevannføring, vannvei i tunnel og minimale inngrep i området reduseres de negative konsekvensene etter vårt syn til et akseptabelt nivå. Vi kan ikke se at det foreligger andre forhold som berører allmenne interesser i vesentlig grad.

NVEs konklusjon

NVE mener at skadene og ulempene ved bygging av Øvre Klubbvik kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og konsesjon kan derfor ikke gis.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte Nedre Klubbvik kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft produksjon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nedre Klubbvik kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Narvik Energinett AS har uttalt at det må påregnes et anleggstilskudd ved tilkobling av Nedre Klubbvik kraftverk og til en forsterkning av linjenettet. Det er per i dag uklart om det er kapasitet i lokalt 22 kV nett og anleggsbidragets størrelse vil avhenge av hvor mange andre prosjekter i området som vil få konsesjon. NVE vil derfor ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Tilknytningslinjer som denne bygges normalt innenfor områdekonsesjonen til lokal netteier etter høring, som i dette tilfellet er Narvik Energinett AS. Dersom Fjellkraft ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,89
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,08
5-persentil sommer	l/s m ³ /s	0,31
5-persentil vinter	l/s m ³ /s	0,06
Største slukeevne	l/s	2,23
Minste slukeevne	l/s	0,11

Det er foreslått slipp av minstevannføring på 0,31 m³/s i sommersesongen (1.5. – 30.9.) og 0,08 m³/s i vintersesongen (1.10. – 30.4.). Dette er i tråd med anbefalingene i miljørapporten som følger med søknaden. Kommunen, Fylkesmannen og fylkeskommunen vil ha det foreslåtte minstevannføringsslippet inn i vilkårene i en eventuell konsesjon. Høringspartene ønsker først og fremst å ivareta fossenes landskapsverdi med minstevannføringsslippet.

Som nevnt under avsnittet om hydrologiske virkninger er Klubbvikelvas vannføring svært sesongpreget med lav vintervannføring og høy sommervannføring. Så å si hele årsavrenningen går

gjennom vassdraget mellom 15. mai og 1. desember. I juni og juli er vannføringen sjelden mindre enn 2 m³/s og toppene går over 4 m³/s, mens den om vinteren sjelden går over 0,3 m³/s. Utbyggingen vil føre til at sommervannføringen blir vesentlig redusert og vannføringen vil bare noen få dager i sesongen overstige 1 m³/s. Fossens verdi som landskapselement på avstand vil derfor reduseres betydelig og NVE kan ikke se at minstevannføringsslipp på 310 l/s fra inntaket sommerstid vil endre situasjonen i nevneverdig grad. Slipp av minstevannføring som omsøkt vil imidlertid kunne ivareta vassdragets økologiske funksjon og en del av vassdragets opplevelsesverdi på nært hold, noe som NVE ser på som svært viktig. Vi anser videre at slipp av minstevannføring har betydning for opprettholdelse av liv i og langs elva.

For å sikre vannveiens økologiske funksjon mener NVE at det skal slippes en minstevannføring på 310 l/s i sommersesongen (01.05.-30.9.) og 80 l/s i vintersesongen (1.10.-30.4.). Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringen skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved slipp av minstevannføring som omsøkt vil årlig middelproduksjon ligge på ca. 9,6 GWh.

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven." NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Inntak (kote)	192
Kraftstasjon (kote)	7
Maks slukeevne	2,23 m ³ /s
Vannvei	Tunnel
Vei	Permanent adkomst til kraftstasjonen, ingen nye anleggsveier
Linjetilknytning	Jordkabel

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydemping og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post.

Tunnel skal være fullprofilboret for å redusere arealbruken av massedeponi. Dersom Fjellkraft finner annen løsning for plassering av masser, kan NVE godkjenne sprengt tunnel dersom miljøvirkningene blir akseptable. Slik vi ser det vil dette primært være at massene deponeres i sjø under vann, brukes til kai/mol oanlegg eller skipes vekk.

Plan for deponering eller bruk av masser skal inngå som del av detaljplanene. Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om dette. Dersom det planlegges utlegging eller deponering i sjø må det

innhentes egen tillatelse fra Kystverket. Dersom det planlegges bygging av kaianlegg vil dette også måtte behandles i forhold til havne – og farvannsloven før arbeidet starter. Søknaden sendes til Kystverket eller Narvik Havn.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Utbygger må legge stor vekt på at anlegget blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig.

Av hensyn til reindriften skal det ikke forekomme anleggsarbeid i øvre halvdel av tiltaksområdet i vinterbeitesesongen, det vil si fra 1. desember til 15. april.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen og Sametinget kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan i og med at planer for stasjonsområde og massedeponi innebærer bruk av annet areal enn opprinnelig omsøkt. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.